

دیسگس و ابءنہ دیسگس معنا
(آزمانک)

غنی پرواز

بلوچی اکیڈمی

عدالت روڈ کوئٹہ
www.balochiacademy.org

(c) All rights are reserved

اے کتاب ۽ ڈراہیں حق گوں اکیڈمی ۽ آنت
بیدے بلوچی اکیڈمی ۽ رضاء کس ایشی ۽ مواداں چھاپ گنہ کنف۔

دیسگس واپ ۽ نہ دیسگس معنا
(آزمانک)

غنی پرواز

2021

ISBN# 978-969-680-146-7

نہاد: 100 کلدار

بلوچی اکیڈمی ۽ اے کتاب میراث پر ننگ پر لیس کراچی ۽ چھاپ کنائینگ ۽ شنگ کنگ۔

نامدات

عزتمندیں ناكو
واجه صوفی محمد اسماعیلء

نامء

ردءُ بند

iv	ردءُ بند
1	واب ءمعنا
3	وشين جنجال
6	جئت ء شوہاز
10	سرئچک
13	ودارگ
20	کپتگين جون
23	حيالی گراب
28	ديرگين دشار
32	اسپتيس پيل ء بُرزيں پيل
35	زرءِ حم
38	بهشتين شپ ء بُرورد

- 41 رُنگراہءِ مُساپِر
- 43 غارءِ فقیر
- 45 آءِ آ
- 49 زَدگیں زَنَد
- 50 باطنءِ بندِی
- 52 ہست آت یک جنگلے
- 54 سزآپ
- 57 گُمان
- 60 درد
- 62 یکیں چمءِ چارگ
- 64 یکیں دانگءِ مسترین غموار
- 68 دیدگانی آموچک
- 72 دل گزیتءِ ارس گوارانت
- 83 غنی پروازوتی ہمزادءِ آمیدگسء

وابءمعنا

"دِیسْتِگیسِ وابءنہ دِیسْتِگیسِ معنا" منی بلوچی آزمائشی کتاب ہشتمی کتاب انت۔
 ایشیء توکء کُلی بیستء سئے بلوچی آزمائش ہوار کنگ بوتگ۔ اے سبء، یا چریشاں
 گیشتر ہنچیں واب انت کہ آہانی معنا انگہ در نیاتلگ انت۔ چیا کہ ایشانی گندوک
 ایردست، لگتھالء نزوریں مردم انت۔ اے تھرء مردمانی دست ایوکا پہ وابء
 گندگء رسیت۔ معنہانی در گنگ چر اہانی دستء در انت۔ اول و آہانی دِیسْتِگیسِ وابانی
 ہنچ معنہ در نیتء اگن در کیت، گڑالم نہ انت کہ وشیں معنہ بنت۔ بلکین گیشتر نہ
 وشیں معنہ بوت کن انت۔ ءچرانہ وشیں معنہاں باز معنہ ترسناک ءحطرناک ہم بوت
 کن انت۔ ہنچو ترسناک ءحطرناک کہ چر اہانی سوبء وابانی گندوک سک تکانسر
 بنت، ءچہ وابء گندگ ءہم شزار بنت۔ ءچہ وابء گندگ ءشزار بوتگ، پہ بنی
 آدمء نیکیں پالے نہ انت۔ تری آواب فردی بہ بنت، ہور ہواریں بہ بنت، یا

اُستمانی ءِ میاں اُستمانی۔ پرچا کہ واب ءِ گند گزند، اُمیت ءِ روزنائیں باندات ءِ نشانی
 انت، ءِ واب ءِ نہ گندگ مرگ، نا اُمیتی ءِ تہاریں باندات ءِ نشانی!
 پداہم منی حیال ءِ چشیں مردمانی تو کا گیشتر ہنچیں بنت، کہ ہر صورت ءِ
 واب گند انت۔ آواب گندگ لوٹ انت، یانہ لوٹ انت، بلتے و ہدے نہ و ہدے واب
 الما گند انت۔ اول پمیشا کہ چہ واب ءِ گندگ ءِ ابید، آہاں دگہ ہنچ در نیست، ءِ دومی
 پمیشا کہ آاے نزوریں اُمیت ءِ ودانمادار انت، کہ بگندے دیم تر ایک نہ یک وابے ءِ
 وشیں معنائے در بتیت۔۔۔!

تربت، 18 اگست 2017

وشیں جنجال

آئی ء باز براں پہریز کنگ۔۔۔۔۔ ء چہ آرام و آسرات ء سر گوستگ۔
چیا کہ آئی ء ہر و ہد ء ہے خطر بوتگ، کہ بلکیں چشیں جنجالے سرا بہ کسیت بلے
ہر و ہد ء و پہریز نہ بیت۔ برے برے کہ آسک اشتاپی بوتگ، گڑا پہریز ءے کت
نہ کنگ۔ ء گل بوتگ کہ "شگریں تنی و ہدی ہیچ جنجال سرانہ کپتنگ۔"

آروچی ہم آسک اشتاپی ات۔ چیا کہ آئی ء گوں سہب ء دہ نج ء بس ء
پہ سنگتے ء سور ء گواد ء روگی ات ء تانہہ ء نیم ء یوسف گوٹھ ء سر بوگی ات۔
آئی ء وتی بیگ زرت ء گشاد گشاد ء چہ پنچھی منزل ء فلیٹ ء در اتک۔ ء لفٹ ءے
تچ گت ء تہا پترت۔ گوں آئی ء پترگ ء چمے منزل ء جنکے ہم پہ اشتاپی پترت۔

"ساری! من سک اشتاپی آں۔ چیا کہ مئے یونیورسٹی ء ہم جماعت
سہتے ء رند اسٹڈی ٹور ء حیدر آباد ء روگی آنت ء من ء باز دیر بوتگ ء انت۔۔۔۔۔
"آئی ء وتی دست ء پرس بڈ ء گت ء پہ لپرزگی درائینت۔" پروانہست، تو پشست
نہ کپ ءے۔۔۔۔۔ "آئی ء ککے آئی ء نیمگ ء چارات، ء آڈلبڈی دات۔ ء پدا
آئی ء جہل جہلی منزل ء بٹن جت، کہ چریشی ء لفٹ جہل ء وش روان بوت۔

جنتِ شوہاز

(1)

"تو چیا چو مونڈارے؟"

"دل سک ا بیک انت۔"

"چتور؟"

"گوشے دوزہ انت۔"

"پرچہ؟"

"زاناں چیزے لوٹیت۔۔۔"

"چے لوٹیت؟"

"بچ نہ زاناں۔۔۔"

"چوں؟ زاناں دل تئی وتی نہ انت؟"

بے تواریء کچلیں بچندگ!

"بلکیں دل یکے برتگ؟"

"اے جبرء ہم نہ زاناں۔"

سرہیچک

آ۔۔۔۔۔ دُستی و گیشتر ات انت، بلئے آئیء ہوریء بس پنچ من
 ات ء و ت ء مستریں بزات گوشت۔ ء ہر سہب۔۔۔۔۔ تاکلاکے ء ہنچیں
 دیوان گت، گوش ءے زاناں بادشاہے کہ دربار برجم دارگ ء انت۔ و ت سکیں
 بُریں تلوئے ء سراغالی ءے پچ ءے کنائنت، آئیء سرا ٹوہیں بالشتے
 ایرے کنائنت ءے گوں آئیء تکہ ءے دات ءے بے کماریء نشت، و ہدے کہ آ
 دگہ دُست زمین ءے سرا پچیں تگردے ءے سرا پہ بڑگی نشت انت۔ آوت جنگل ءے
 بادشاہ ات، کہ و ت ءے "شیر خان" ءے گوشت۔ ءے ہرچی دل ءے لوٹ ات، گت
 ءے، بلئے آدگر ءے و تی کستر پادلیک ات انت، نیم نام گت انت ءے
 دل ءے میل ءے رنگارنگیں حکم دات انت۔

"بشک! مرچی تو دار ءے برو۔۔۔۔۔"

"شوک! مرچی تو شکار ءے برو۔۔۔۔۔"

"گڑک! مرچی تو ناہ ءے روپک ءے برو۔۔۔۔۔"

"جٹک! مرچی تو ڈگار ءے کشک ءے برو۔۔۔۔۔"

"روزک! مرچی تو کنور بہ کن۔۔۔۔۔"

"سابک! مرچی تو لوگ ءے روپ۔۔۔۔۔"

"گڑاچے کن ے؟" آئی ۽ انگہ و شتریں رنگے ۽ چارات ۽ چکندات۔

"من آئی ۽ سرء۔۔۔۔ ہنچو پروشاں کہ آئی ۽ ساہ در بنیت۔" آئی ۽

ہم و شتریں رنگے ۽ چارات ۽ چکندات۔

"آئی ۽ سرء چے جن ے ۽ پروشاں ے؟" آئی ۽ پہ دابے۔۔۔۔۔ جان

کش ات ۽ جُست کُت۔

"آئی ۽ سرء۔۔۔۔۔ اے آسنی بمبو ۽ جنان ۽ پروشاں۔"

آئی ۽ اولی رند ۽ پہ تزند ی زہر گیت ۽ گوشت، ۽ وتی کش ۽ ایریں آسنی

بمبو آئی ۽ پیش داشت۔

گُک۔۔۔۔۔ زاناں چرائی ۽ زہر گرگ ۽، کمے دل قہر بوت، کہ گوں

سارک ۽ آئی ۽ گلہ ے کُت ۽ جبر جبر ۽ سراپہ ناد لگوشی۔۔۔۔۔ آئی ۽ گڈی جبر ۽

راز ے پاشک کُت۔ سارک ۽ پہ اہوت سائبک حال دات۔ سائبک ۽ پہ ہلوت

روزک حال دات۔ ۽ روزک ۽ باریں چونی ۽ شُت ۽ گزک حال دات۔

گزک۔۔۔۔۔ بندات ۽ و لپرزگ ۽ لگ ات، بلئے کم کم ۽ وتی دل ے ڈڈ

کُت ۽ خیال ۽ لگ ات کہ 'چشیں لپرزگی۔۔۔۔۔ تاکدین ۽؟ ۽ پدا۔۔۔۔۔ شُت ۽ آ

دگہ بزات ے ہم حال دات آنت۔

یک شپے۔۔۔۔۔ کہ سیناں شور یک کُت۔۔۔۔۔ ۽ شپ ۽ و ہدے جہہ

جَت۔۔۔۔۔، گڑا آسنی بمبو۔۔۔۔۔ آئی ۽ جند ۽ ماں سرء تاسک ۽ وارت۔۔۔۔۔ !!

تربت، 9 جولائی 2012

وداریگ

معصومہ۔۔۔۔۔ آئی ء فیس بک فرینڈاٹ۔

ہر شپ گوں آئی ء چیٹنگ ء میج ء کت۔ ء گڈیگ ء گوں
آئی ء مہرے ہم درشان کت:

"من ء گوں تو باز مہرانت۔۔۔۔۔"

"من ء ہم گوں تو باز مہرانت۔۔۔۔۔" آئی ء ہم مہرے پتہ پہ مہر دات۔

ء پدا۔۔۔۔۔ مہرے درشانی ہم ہر شپ ء ربیت جوڑ بوت۔ ء تا وہدے
کہ دو دو سے سے براں گوں یک دگر ء مہر درشان گنگ نہ بوت، چیٹنگ ء
میسجانی چہ ہلا س نہ بوت۔ ء یک شپے آئی ء گوشت:

"وہدے کراچی ء کائے، گڑا من ء تو دُچار کہیں۔"

"من زوت کراچی ء کاہاں۔۔۔۔۔ حاصل پہ تی گندگ ء۔"

آئی ء پہ ہلے پتہ دات۔

"گوں من سُر کن ء؟"

"ہو، دگہ چے لوٹاں!"

"کدی کائے؟"

"زوتاں زوت۔۔۔"

"من وتی موبائل نمبرء دیم دیاں۔ وہدے کراچیء سر بے، گڑا من

ء کال بہ کن۔ من ترا جا گہےء نامء دیاں۔۔۔۔۔ ہمودا بیاڈ چار کپیں۔۔۔"

"شتر انت منی دوستدار!" پدا آئیء وتی موبائل نمبر دیم دات۔ء

چیزے رونجء پد، آ کراچیء شت۔

"کدیء کجاڈ چار کپیں؟" گوں کراچیء رسنگء، آئیء جوڑیء حال و

احوال کتء جست کت۔

"باندا تگلیں بیگاہء پنچ نجء کلفٹنء بن قاسم پارکء تئی و دار یگ

باں۔۔"

"بازوشیں جبرے۔۔۔"

"دچار کپگء پد، تیابء تروتاں ہم کنیں۔"

"سک باز منت وارباں۔۔۔۔۔ گوں تئی ڈولیں شر رنگیں

کاڈےء کلفٹنء تروتاں۔۔۔۔۔ منی دیر یگیں واہگے بوتگ۔"

"منی مز نیں واہگے گوں وتی دوستدارء کلفٹنء و شیں زیدء تروتاں

بہ کناں۔"

"اے منی تالہ داری انت۔۔۔"

"منی ہم تالہ داری انت۔ جنکء پد دا بے گوشت۔" گڑا کدی

سور کنیں؟" آئیء وتی جبرء تو کا گیشی آرانء جست کت۔

"منی حیا لء چیزے روج ء کلفٹن ء بن قاسم پارک ء تیاب ء گند ء نند،
تذ ء تاب ء مہر ء دوستی کنیں ء پدا گڑا کورٹ میرج کنیں۔۔۔۔۔" بچک ء پہ واہگے
دراہنت۔

"تو سور ء تیاری گنگ ء اتلگ ء نا؟"

"ہو ڈیر!"

"ڈیک ورگ ء وهد ء تی بچار ء نشانی چے بیت؟"

"من ء اسپیتیں دزمالے گٹ ء بیت ء تی؟"

"من ء اسپیتیں پر سے بڈ ء بیت۔۔۔"

چرائی ء پد۔۔۔۔۔ آفکرو حیا لانی ہنچیں جنٹ رنگیں دنیا ء سر

بوت کہ آئی ء واب ء ہم نہ دیستگ ات۔

"باریں وتی فیس بک ء عکسانی ڈول ء ڈولدار انت، یا انگہ ڈولدار تر

انت؟ چونیں گد پر کنت ء کیت؟ چچی ء سرا کیت؟ گوں من دست و ذروہ

بیت؟ امباز بیت؟ چونیں و شیں گپ ء رپ کنت؟ گوں من چیر و کائی

سور کنت گوں؟ یا پت ء مات ء حال دنت ء سور کنت گوں؟"

ہے فکرو حیا لانی جنٹ رنگیں دنیا ء ہنچو د لگوش بوت، کہ ہچ سمائے ہم

نہ بوت، کہ آیو کیں شپ چوں پر گوست ء دومی روج چوں لیٹ ات۔

وہدے آئی ء ہوش کت، تہ بیگاہ ء چارنج ات۔

آئی ء پہ اشٹاپی گد بدل کت انت۔ ٹیکسی ءے گیت، ء بن قاسم

پارک ء ر ہادگ بوت۔

آئی ء دوشی چہ وپسنگ ء پیسر، چرائی ء اے وعدہ گپتنگ ات، کہ آ
ایوکا کیت چیا کہ بچک ء جنک ء دو پہ دونی گند وند ء توتاب ء وتی جتائیں
لڑتے۔۔۔۔۔ کہ چریشی ء، آوتی دل ء میل ء گپ ورپ ء مہر ودوستی ہم گت
کن انت۔

آچتکان پنجلور ء۔۔۔۔۔ یو بی ایل ء افسرے ات۔ چشیں و شیں
وہدانی ہاتر ء باز زڑے پر گپتنگ ات۔ گپڑے زڑے گون ات ہم۔ ء چک بک ء
اے ٹی ایم کارڈے ہم آورتگ ات انت گون۔۔۔۔۔ گون وتی وش رنگیں
دوستدار ء گند ء نند، تر ء تاب، مہر ء دوستی ء سور ء سانگ ء و استہ ہر حساب
ء جاڑیگ ات۔

چہ بندات ء۔۔۔۔۔ آئی ء واہگ ہے بوتگ، کہ آئی ء کراچی ء
ڈولیں مز نیں شہرے ء شر رنگیں دوستدارے بہ بیت، کہ گون آئی ء گند ء نند،
تر ء تاب ء مہر ء دوستی بہ کنت۔ ء اگن رندا گون آئی ء سور ہم بہ کنت گون، گڑا
چا ء شر تر۔ ء مرچی۔۔۔۔۔ آئی ء اے دیر لگیں واہگ ء۔۔۔۔۔
سر جمی ء۔۔۔۔۔ اصلی بنگیج بونگی ات۔

آ۔۔۔۔۔ بن قاسم پارک ء دیما۔۔۔۔۔ چہ ٹیکسی ء ایر اتک۔ ء
ٹکٹے گپت ء وش ء پارک ء پترت۔ پارک ء مردم باز ات۔ گیشتر و مردیں
آدم ات انت۔ بلتے چیزے جنین آدم ہم ہست ات۔ گون آئی ء پترگ ء یک
وشر نگیں کاڑے ملاں بوت ء آئی ء نیمگ ء وش ء آہاں بوت کہ اسپستیں
پر سے بڈء ات ء۔

"آلما ہما انت، چہ وتی فیس بکت ۽ عکساں ہم ڈولڈار تیر معلوم
 بیت۔" آئی ۽ روک روک ۽ چارات ۽ حیال گت۔
 ۽ آئی ۽۔۔۔ گوں آئی ۽ نژیک ۽ رسگ ۽، گوں و شیں بچکند گے ۽،
 جُست گت:

"پلیز! تئی نام؟"

"بشیر! بچک ۽ ہم پہ بچکند گ پتہ دات۔"

"من معصومہ آل۔" جنک ۽ گوں ہما بچکند گ ۽، درائینت۔۔۔۔

۽ پدا دیم تر ۽ کنزات ۽، گوں آئی ۽ دست ۽ دروہ بوت ۽ جوڑی ۽
 گت۔ ۽ دمانے ۽ رند، درائینت ۽:

"گڑا بریں۔۔۔۔ دریاء نیمگ ۽ سیل ۽ سوادے کنیں۔"

"بریں۔۔۔۔" بچک چہ گل ۽ بال بوت۔

دوئیں کش ماں کش بوت ۽ ڈن ۽ دراتک انت۔ ۽ دریاء کراشت

انت۔ ۽ تاثیریں سہتے ۽ کنٹین ۽ نشت، ۽ ورگ ۽ نوشگ ۽ ہمرائی ۽ نند و نیاد ۽ حال

واحوال اش گت۔ ۽ پدا۔۔۔۔۔ جنک ۽ سلاہ ۽ سراپا داتک ۽ دریاء دراجی ۽ ٹیلانی

کناں بوت انت۔

"تو گوں من چنچو مہر کن ۽؟" جنک ۽ پہ دابے جُست گت۔

"اے زر ۽۔۔۔۔۔ چولانی برابر ۽۔۔۔۔۔" بچک ۽ پہ پہرے پتہ

دات۔۔۔۔ ۽ پداروک روک ۽ آئے چارات ۽ چرائی ۽ جُست ۽ گت۔"

۽ تو۔۔۔۔۔ گوں من چنچو مہر کن ۽؟"

"پورہیں زر ۽ برابر ۽۔۔۔۔۔" جنک ۽ پہ ٹہلے پتہ دات۔

"گڑا بزاں تو چہ من باج بُرت۔۔۔"

"بچک ۽ جنک ۽ ہمے فرق انت۔۔۔۔"

"گڑا دیم ۽ پروگرام چون بیت؟"

"پروگرام تئی دست ۽ انت۔ ہر ڈول کہ تو لوٹ ۽، ہما ڈول

بیت۔۔۔"

"منی خیال ۽، ہنچو کہ من پیسرا گوشنگ ات، چیزے روج ۽۔۔۔۔۔"

بلکیں تاپتنگے ۽۔۔۔۔۔ کلفٹن ۽ ڈولدار ۽ وش زیدیں پارک ۽ تیاب ۽ کائیں ۽ سیل

وسواد کنیں۔ ۽ پتنگے ۽ پد۔۔۔۔۔ سور!"

"من ۽ منظور انت۔۔۔۔"

بچک ۽ چہ بازیں وش ۽ بے تاہیری ۽ کچھ گت ۽ جنک امبازاں زرت ۽

جنک ۽ ہم وت ۽ را۔۔۔۔۔ ہمائی ۽ انان ۽ دات۔ آجنت رنگیں دمان آ

سہت ۽۔۔۔۔۔ گوش ۽ زاناں ابدمان بوت۔

ہم سہت ۽۔۔۔۔۔ جنک ۽ وت ۽ را کت گشنت ۽ دست پرس ۽

بُرت ۽ درکت۔

"منی بے دروریں دوستدار! وشیں چاکلیٹ ۽ بہ ور۔۔۔۔۔"

بچک ۽ چاکلیٹ دپ ۽ گت ۽ چونسگ ۽ لگ ات۔ آپہ دل سک وش

ات۔ آئی ۽ ہنچو مار ات، گوش ۽ آچاکلیٹ ہم، آئی ۽ مہر ۽ بہر ات۔

مہر ۽ نشانی ات۔ چہ بہشتی نیاد ۽ دگہ دگہ تاماں یک نوکیں تامے ات۔ بلے

پدا۔۔۔۔۔ گوش ۽ زاناں آچہ بازیں لوت ۽ وش ۽۔۔۔۔۔ سزاماد بوت۔ پدا

کپتگیں جون

سُہب ۽ سِرا کہ مہلوک چہ واب ۽ پاد اٽک، گڑا چاریں نیمگ ۽ سکیں
 بدیں بوئے شنگ اٽ۔ چرائی ۽ زیاتیں تژندی ۽ مہلوک ۽ واستہ گین ۽ کَشگ ہم
 بازگران اٽ۔ چیا کہ آدل ۽ لاپاں پُترت ۽ مردم ۽ سک نگیگ کت۔ چمے
 ہاتر ۽ لہتین ۽ دمو کہ جت۔ لہتین ۽ پونز ۽ پگی ماں چت۔ لہتین ۽ دپ ۽ پونز وتی
 مچ ۽ داشت اٽ ۽ لہتین لوگ ۽ نشت ۽ لوگ ۽ دپ تہا بند کت اٽ۔ بلئے
 بدیں بوہ ہچ ڈول ۽ دارگ ۽ سگ نہ بوت۔

یکے ۽ گوشت کہ "بگندے مردمے بہ بیت کہ آوار جنگ، ۽ کَشگ ۽
 دور دیگ بوتگ۔" دگرے ۽ گوشت کہ "اٽا، مردم چو ڈنڈ ابوہ نہ کنت۔" یکے ۽
 گوشت کہ "بگندے ہرے مُرتگ۔" دگرے ۽ گوشت کہ "بلکیں کچکے
 مُرتگ۔"

دگرے ۽ گوشت کہ "رسترے ہم بوت کنت، کہ کوہ نژیک اٽ۔"
 بازیں مردم ۽ ترات ۽ جون ۽ شوہاز گنگ ۽ جُہد ہم کت، تا کہ آئی ۽
 کَشاں بہ کن اٽ ۽ دور کنڈے ۽ بار بہ دینت۔ بلئے بازیں جُہدے ۽ پد ہم
 کس ۽ نہ دیست۔ بلئے وہدے یرگاہ ۽ بازار ۽ شپانک ۽ چہ کوہ ۽ واتر کت، گڑا آئی ۽

حال گت کہ کوہانی تل ۽ جوئے کپتنگ۔ بلئے ہچ زانگ نہ بیت کہ کجام
 سہدار ۽ جون انت، چیا کہ ڈال ۽ کچکے پر رتنگ انت ۽ چیلگ ۽ ورگ ۽ انت ۽۔
 بازیں مردے ۽ میداں گت کہ شوہازے کنیں ۽ کنڈے ۽ بارے دین۔ تاکہ
 بدیں بوہ ۽ اے نہ سلگو کیں گزند ہلاس بہ بیت ۽ مرد ۽ واستہ دم ۽ کٹنگ ایچو
 گزان مہ بیت۔ مز نیں شوہازے ۽ رند آہاں دیست ۽ ڈال ۽ کچک گلینت انت ۽
 نثری ۽ سراچارات۔ بلئے ہچ زانگ نہ بوت، کہ چونیں سہدارے ات۔ چیا کہ
 ڈال ۽ کچکاں گیشتر کالگ پاتلگ ۽ وارنگ ات انت۔ ۽ نوں ہنچو بڑناک ات، کہ
 چارگ ۽ دل بد بوت ۽ مہلوک چہ نفرت ۽ پد کنز ات ۽ گشاد گشاد ۽ چودا لگل
 ات۔۔۔۔۔ پدا، لہتین ۽ ہے حیاں گت، ۽ لہتین ۽ گوشت ہم کہ بلکیں ڈال ۽
 کچک ایشی ۽ کالگاں وت ہلاس بہ کن انت، ۽ پدا کچکانی ہمراہی ۽ رستر ایشی ۽ ہڈانی
 ڈب ۽ ہم، بہ ورا انت ۽ ہلاس بہ کن انت۔۔۔۔۔ ۽ کنڈے ۽ برگ ۽ بار دیگ ۽
 حاجت ۽ پشت مہ کپیت۔

بلئے سبھیں مہلوک حیران ۽ اُبکہ ات کہ اے چونیں سہدارے کہ
 چشیں توندیں ۽ حراہیں بوہ کنت۔۔۔۔۔ چد و پیسرو چشیں توندیں ۽ حراہیں بوہ
 پہ ہچ سہدار ۽ اش گنگ نہ بوتگ۔

یکے ۽ گوشت کہ "سکیں حراہیں سہدارے بیت۔" دگرے ۽
 گوشت کہ "سکیں لعنتی نیں سہدارے بیت۔" یکے ۽ گوشت کہ "سکیں
 پلنتیں سہدارے بیت۔" دگرے ۽ گوشت کہ "دوزہی رسترے بیت۔ بزاں
 ہنچیں رسترے کہ حاصل پہ دوزہ ۽ آس ۽ پیدا ک گنگ بوتگ۔"

دگرے ۽ گوشت کہ "وہدے اے شوم و شانزدہ ۽ حُدا چدا گار کنت،
گڑا ایشی ۽ چیر ۽ زمین ۽ گوٹگے در کنگ ۽ دُور ماں کور چاتے ۽ ماں بُر کنگ
لوٹیت۔۔" ہمے سہت ۽ مردے ۽ چہ شکار ۽ واتر گت ۽ مہلوک آئی ۽
پررتک۔ "باریں ہمے بدبوداریں جون ۽ حال ۽ بہ کن۔" بازینے ۽ یک پارگی
جُست گت۔

"زانگ نہ بیت کہ باریں چونیں سہداری جونے ات، بلئے ڈال ۽
نچک ۽ رستراں وار تگ ات۔"
آئی ۽ ہنچو جبرگت، گوش ۽ جون ۽ بابت ۽ چیزے نہ چیزے نوکیں
حالے گون ات۔

"گڑا؟ گڑا دگہ چے بوت؟" مہلوک اشتاپ ۽ نہ اشت۔

۽ آئی ۽ تہمبل تہمبل ۽ درائینت:

"بس لہتیں ہڈ ۽ ہڈی چنڈو چانڈ پشکپنگ ات، کہ ایف سی اہلکاراں

اسپیتیں گدے ۽ تل ۽ پتات ۽ بُرت انت۔۔۔۔۔"

تربت، 21 مئی 2013

حیالی گراب

آئیء جند وتی پسیل ء ٹیلانی گنگ ء ات۔ بلئے آئیء خیال دگہ دگہ
 جاگہاں بال ات۔ آوتی زندء گوشتگیں سفر ء ہچر چو تکا نسر نہ بوتگ۔ چیا کہ آ
 یک از گاریں پتے ء چک بوتگ۔ وانگ ء رند پہ جاہ و منصب ء ہم شر بوتگ۔
 ہمیشا تنی و ہدیگیں زندے پہ آسودگی گوشتگ۔ ء تیار ء گروناکیں مردماں ہم
 پرانی ء ہیچ ڈولیں اڑ ء جنجال پیدا کت نہ گنگ۔ بلئے چیزے مدت ات کہ
 سکیں کسانیں مردم ء پرانی ء اڑ ء جنجال پیدا کت گنگ ات۔ ہمیشا آسک
 تکا نسر ات۔

آیک آزمانک نویسے ات ء باز ء خیال ء وتی زبان ء مستریں آزمانک
 نویس ات۔ ایسی ء یک نشانی ء ہمیش ات کہ آئیء آزمانک ہرچ لبز انکی
 تاکے ء کہ چاپ ء شنگ بوت انت، گڑا دما آزمانکی بہر ء اول سرا چاپ ء شنگ
 بوت انت۔ ء باز ساڑا ہگ ہم بوت انت۔ بلئے چیزے مدت ات کہ لہنتیں
 مردم یک دگہ۔۔۔۔۔ نوکیں آزمانک نویسیء آزمانکاں گیشتر ساڑا ہگ ء ات

آنت۔ تنی و ہدی و لبز انکی تاکاں آئیء نام ء آزمائک چرائی بیگاں انگت ء رند
چاپ ء شنگ بوئگ ء ات آنت۔ بلئے ہنچو مارگ بوت کہ دیمتر ء بگندے آئیء
بہ گوازینیت۔ ہے ٹرس ء آسک نگگ کنگ ات۔

آوتی ضلع ء بادشاہ ات کہ ڈی سی ات ء دومی مردم آئیء جندء سنیر
کلرک ات۔ گیشتر پمیشا آئیء وش نہ بوت کہ آئیء وتی بابو آئیء بہ گوازینیت ء
مستر ء نام دارتریں آزمائک نویسے جوڑ بہ بیت، گر اپرائی ء چے پشت
کپیت۔۔۔۔؟ وانگ ء زانگ ء ڈگری ء ہم آدیما تر ات کہ ایم اے انگریزی ء
سی ایس ایس ات۔ و ہدے کہ آئیء بابو ء باریں گوں کجام جنجال ء بس پر ایوٹ
ایم اے اردو کنگ ات۔ بلئے مرچاں ہر دیوان ء آئیء نام ء توار جکسگ ء ات
آنت۔ آئیء ستاء تو سیپ بوئگ ء ات۔ لبز انکی تاکاں وانگتہ ہمائیء نام ء آزمائک
دیما تر ات آنت۔ بلئے ہنچو معلوم بوت، گوش ء زاناں حاصل پہ منصب
ء مستری ء سوب ء آئیء نام ء آزمائک پیسرا دیگ بوئگ ء ات آنت۔ بگندے
تا دیراں آئیء منصب ء پروا کنگ مہ بیت۔ یا کم چہ کم ریٹائرمنٹ ء
رند، آئیء پروا کنگ مہ بیت۔ آئیء چرا دور ء آہگ ء سک ٹرس ات۔
پمیشا سوڑگ ءے گت کہ آئیء وتی آزمائک نویسیء مستری ء نام دارتری ہر
صورت ء رکیٹگی ء بر جادارگی انت۔

آید ءل ء ٹیلانی کنگ ء ات ء دل ء جیڑگ ء ات ہم ء دل ء توکا جوڑگ
ء ات ہم۔ آئیء فکر ہمیش ات کہ ڈی سی، ڈی سی انت ء بابو، بابو۔ اے دوینانی
نیام ء باند انت کہ تپاوت بہ بیت۔ ء اے تپاوت مدام پشت بہ کپیت۔ آئیء
باطن ء جہلانکیانی تو کا آئیء حیاں چو گراب ء ڈول ء بگان ء در آہان

"واجبہ! من تئی باز منت واراں۔۔۔" بابو دادر حیم چہ پاداں چست بوت۔ آئیء چشیں ہچ گمان ہم نہ بوتگ ات۔ پر چہ کہ آانچو سنیرء لاق نہ ات کہ چوزوت سپورڈنٹ گنگ بہ بیت۔

"ئی تئی منصب۔۔۔۔ کہ ہو رک بیت، گڑا آئیء سرا باندر انت دگہ نوکیں مردے آرگ بہ بیت۔" آئیء درائنت۔

"واجبہ! توہرچی شر ترزانے بہ کن۔" آئیء پہ گلے گوشت۔

"بلئے۔۔۔" آئیء کئے حیاں کت ء جبر دیما براں کت۔ "من چہ تئی

لبزانکی لیاقتاں ہم فاندہ چست گنگ لوٹاں۔"

"بلئے واجبہ! تھکم بہ کن۔۔۔"

"گوں من لبزانکی نکان باز جم بوتگ۔ بلئے گوں من ایشانی ساپ

گنگ، ردء بند دینگ ء چاپ ء شنگ کنامینگ ء واستہ ہچ و ہد نیست۔ من لوٹاں کہ

اے سبھیں کارانی ذمہ واری ء ہم تو بہ زور۔ من ہر و ہد ء ہر پیم ء تئی حیاں

داری ء کنناں۔"

"من پہ شئے ہر کار و خدمت تیاراں واجبہ!" رحیم داد چرائی ء جبراں

سک وش بوت۔ چیا کہ آیک غریبیں حاندانے ء مردم ات۔ ء

پرائی ء۔۔۔ احمد خان ء ڈولیں مزینیں مردے ء ہر و ہد ء ہر پیم ء حیاں داری یک

مزینیں کلمے ات۔

چیزے مدت ء تو کا کارگس ء کارندہانی بدلی سدلی بوت۔ محمد علی ء جاگہا

دادر حیم سپورڈنٹ بوت۔ ء دادر حیم ء جاگہا غلام نبی نامیں نوکیں مردے

سنیر کلرک گنگ بوت۔ ڈی سی احمد خان ء چہ دادر حیم ء سپورڈنٹی ء کار ہم

گپت ءوتی لبز انکی مککاری ء کار ہم گپت ء آ باز دز گٹ گت۔ چریشی ء آسک گل
 ات۔ چیا کہ آئی ء مالی فائدہ باز رسنگ ات۔ ء چریشی ء برکت ء آئی ء حاندان ء
 حاجتانی حرج و درج ء چکانی وانگ ء وزانگ ء حرج و درج شر تر پورہ بوت انت۔

پدا احمد خان چہ ڈی سی ء کمشنر جوڑ بوت، بلئے آئی ء دادر حیم یلہ نہ
 دات۔ بلکیں وتی کار گس ء سپورڈنٹ کنائنت ء چرائی ء سپورڈنٹی ء کاران و ابید
 وتی لبز انکی مککاری ء کار ء گزگ ہم برجاہ داشت۔ بلکیں برے برے کہ
 احمد خان ء چرائی ء کم کار گپت، گڑا آوت ہم شت ء جُست ء گت کہ واجہ اگن
 دگہ کارے ہست گڑا بہ گوش، ء آئی ء لبز انکی مککاری ء نام ء سرا چرائی ء لوگی
 کار ء گزگ ہم بناگت۔ ء چہ پیسری ء ہم دز گٹ تر گت۔

اے نیام ء لبز انکی ء آزماکی پڑ ء احمد خان ء باز دیروی گت۔ چہ
 پیسری ء ہم نام دار تر بوت۔ باز کتاب ءے چاپ ء شنگ بوت، ء بازیں
 ایوارڈے ہم گپت ءے۔۔۔۔۔ و ہدے کہ چرے پڑ ء۔۔۔۔۔ دادر حیم ء نام ء
 توار۔۔۔۔۔ کم کم ء۔۔۔۔۔ گار بوت انت۔۔۔۔۔!

ترت، اولی جون 2013

دیر یگیں دشار

آئی ءِ وابے دیستگ ات۔ رُژن ءِ واب، سوب ءِ واب۔۔۔ مرنی ءِ
 واب ءِ ہما دیستگیں واب ءِ نہ دیستگیں معناء شوہاز یگ ات۔ شپ ءِ روج ہمائی ءِ
 خیال ءِ ات۔ گوش ءِ زاناں ل دلبری ءِ واہگ دار انت۔ دوست داری ءِ
 شوہاز یگ انت۔ ءِ پرے مراد ءِ فکر ءِ چہ وتی جند ءِ ہم شموشکار انت۔

"من ءِ وتی منزل پکار انت۔ آئی ءِ ہاتر ءِ باز جُہد کنگی انت۔ تاوہدے
 کہ سو بین نہ باں، یگوئی بس ہمائی ءِ فکر کنگی انت۔ پمائی ءِ جُہد کنگی انت۔ چہ
 وش ءِ آرام ءِ پھریز کنگی انت۔ ءِ ہر ڈولیں سکی ءِ سُوری سگی انت۔"

انگریزی ءِ آپیر ڈہورک ات۔ چیزے طالب لان ءِ شت ءِ مجلس ءِ
 لگ ات۔ چیزے چاہ ءِ ورگ ءِ کنٹین ءِ شت۔ چیزے وتی وانگ ءِ زاگی جیڑہانی
 رد ءِ کارگساں شت۔ ءِ چیزے لاسیریری ءِ شت۔

"سالمینی چکاس نرّیک انت۔ مئے گڈی سال انت۔۔۔۔۔ باریں
 آسر چون بنت۔" کنٹین ءِ نشتگیں بچکیں طالبے ءِ گوشت۔

یک روچے و ہدے دومی پیر ڈکٹ ات، سیمی پیر ڈھورک ات، ء باہڑ
چہ کلاس روم ء در اتک، گڑازیتون گشاد گشاد ء آئی ء نژیک ء شت ء آئی ء دلگوش
ء وتی نیمگ ء ترینت :-

"پلیز! دمانے تئی ہمراہ بوت کناں؟"

"ہو، بیالان ء روئیں۔۔۔۔"

"من چہ تئی لائق ء ءوش رُوئی ء بازار اثر منداں۔"

"اے تئی وتی لائق ء ءوش رُوئی انت۔۔۔۔"

"من حقیقت گوشاں۔۔۔۔"

"من ہم حقیقت گوشاں۔۔۔۔"

"حیر، من گوں تو دوستی کنگ لوٹاں۔"

"اگن تئی ڈولیں جنکے منی دوست بہ بیت، گڑا من دگہ

چے لوٹاں۔۔۔۔"

"گڑا بزاں منی دوستی ترا قبول انت؟"

"ہو، پہ دل ء ستک!"

"ہائے، مرچی من سک گلاں۔۔۔۔"

بے تواری ء بچکنگ

"ہور کیں پیر ڈاں۔۔۔۔ ہر جاگے روئے۔۔۔۔ من ء بہ بر

گوں۔۔۔۔"

"جُہد کناں۔۔۔۔"

"پکائی ء۔۔۔۔۔۔؟"

بلئے زاناں آئی ء نصیب ء کانگے پشکپتنگ ات، کہ زربار رودراتک ء
آئی ء تیاریں اُشترے دزکپت۔ "باریں پہ من ء پہ وت ء کارے گُت کن ء، یا
نا؟" پیل ء پہ پٹ ء لوٹی دگوش گُت۔

"بہ گوش باریں۔۔۔۔" اُشتر ء پہ اُمیت واری دگوش گُت۔
"اے پسیل پماہر دکاں تاوان انت۔ اگن توگوں من گُمک بہ کن
ء، گڑا۔۔۔۔ کم چہ کم تئی نیمگ ء و۔۔۔۔ پزوشگ بیت۔" پیل ء لونس مکت
گُت۔

"من ہنچیں روج لوٹینگ کہ من ء ایشتنے بہ بیت، تا کہ من
پرے مراد ء سُر و پُرے گُت بہ کناں۔" اُشتر ء سُر سُرینت۔۔۔۔۔
"گڑا۔۔۔۔۔ بسم اللہ۔۔۔۔۔!" پیل ء روک روک ء پہ دل مانگی چار
ات۔۔۔۔۔ ء چریشی ء پد، زربار رودراتکی نیمگ ء۔۔۔۔۔ اُشتر ء سُر ء پُر ہنا
بوت انت۔۔۔۔!

(2)

اُشتر ء لہتیں ہر ات انت، کہ چرائی ء سستگ ء جتا بوتگ ات
انت۔۔۔۔۔ بندات ء آئی ء وتی ہم اہر آورت ء وتی ہمراہ گُت انت۔

(3)

سُر ء پُرانی نیامجین ء، چہ اُشتر ء ہر اں چیزے بُرزیں پسیل ء چیر ء چیر تر
ات، ء چیزے پنچ تکی کور ء بُرت، کہ پسیل ء بُن ء مچک ء ات، ء اُشتر چہ وتی چرا

ہرّانی بُنی گستانیءِ پُرسیگ بوت۔ پداہم دل پزوش نہ بوت، وتی پشکپتگیس ہرّانی
 ہمراہیءِ سُرءِ پُرے برجاہ داشت آنت، ءِپہ توحیلےءِ شوہازءِ جہلیس زرءِ بُرزیس
 کوہانی نیمگ ءِ شُت ءِ اتک۔۔۔۔۔

(4)

ءِ۔۔۔۔۔ گڈیگا۔۔۔۔۔ ہنچیس سلاہ ءِ ازبا بے گون ات ءِ
 پیداک ات، کہ وتی حدء۔۔۔۔۔ بُرزیس پسیل ءِ پزوشگ ءِ پنچ تکی کورءِ بار دیگ
 ءِ۔۔۔۔۔ یک ءِ ٹکت ات آنت۔!!

ترتبت، 10 اگست 2013

زِرءِ چم

زِرءِ چم گُوشے تیز تیز پلپٹنگ ءِ آئی ءِ پلپٹنگ ءِ رپتار گوشے
 کم کم ءِ تیز تر ہم بُو ان ات۔۔۔۔ ءِ وڑوڑیں موٹلانی ذرا جیں گلگے ماں
 جہلگ ءِ برزگاں چوگنوک ءِ ڈول ءِ دُور کنان ءِ پیداک ات۔ ءِ آموٹلانی
 سبھیں سوار سلحہ بند ات انت ءِ چہ زہر ءِ پُر ات انت۔ آہاں آہند ءِ بازیں
 شہر ءِ گلگے پلپٹنگ ءِ سوتلگ ءِ برباد کنگ ات ءِ آہانی بے دینیں کرم
 ءِ کوگ ءِ دُلو ت۔۔۔۔ گیشتر کُشتنگ ات انت، بازیں پٹی ءِ ٹوری ءِ معذور
 کنگ ات، ءِ چیزے پہ اذیت ءِ گر ءِ نہر ءِ لب ءِ لچ دیگ ءِ مخر جوڑ کنگ
 ءِ، آوار ہم جنگ ات۔

ءِ نوں پہ دگہ بلا ہیں مہیمے ءِ، دیم پہ زِرءِ چم ءِ شہر ءِ میدان ات انت۔

آہانی مستر سک ہریم گپتنگ ات انت۔

"اے بے دینیں کرم ءِ کوگ ءِ دُلو ت باریں وت ءِ راچے سرپد

بنت۔۔۔ "یک مسترے ءِ پہ گر وناکی درائنت۔۔۔۔"

"ما ایشانی پد ریچاں ہم گاروگسار کنیں۔" دگہ مستری ءِ زہر ءِ زہر

گُوشت۔۔۔۔

"ما ایشانی چُکّ ۽ جنیناں ہم کُشیں، یا برباد کنیں۔۔۔۔۔" دگہ مستری ۽
 وتی رستری ظاہر کُت۔۔۔۔۔ زِر ۽ چم۔۔۔۔۔ گوش ۽ ارس ۽ اولب آت۔
 ۽ چاریں نیمگ ۽ں پہ تکانسری ٹیلگ ۽ گردینان آت ۽ روک روک ۽ چاران
 آت۔ ہنچو سماکپت گوش ۽ چہ گوشتگیں مرگ ۽ میران ۽ تباہی ۽ بربادی آل
 پُرسیگ انت ۽ آؤکیں مرگ ۽ میران ۽ تباہی ۽ بربادیانی پُرس ۽ دارگ ۽ ہم
 جاڑیگ انت ۽۔۔۔۔۔ برے برے آئی ۽ ٹیلگ ترپگ ۽ ہم لگ ات۔ باریں پر
 چہ؟ آیا پہ مزین حطرہ ۽ مارگ ۽؟، یا مزین اُمیتے ۽ دارگ ۽؟، یا
 گڑا۔۔۔۔۔ مزین سوب ۽ چارگ ۽۔۔۔۔۔؟! پکائی ۽۔۔۔۔۔ ہچ زانگ نہ
 بوت۔۔۔۔۔ ۽ گلگ۔۔۔۔۔ پہ گنوکی دور کنان آت ۽ دیم پہ زِر ۽ چم ۽ شہر ۽ روان
 آت۔ چہ زِر ۽ چم ۽ جند ۽ ناسر پد ۽ بے سما۔۔۔۔۔ بس آئی ۽ شہر ۽ پلگ ۽ سوچگ ۽
 برباد کنگ ۽، ۽ آئی ۽ بے دینیں کرم ۽ کوگ ۽ دلوتانی کُشگ، ٹپی ۽ ٹوری ۽ معذور
 کنگ ۽ آوار جنگ ۽ برگ ۽۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔

"مارا اے بے دینیں کرم ۽ کوگ ۽ دلوت۔۔۔۔۔ ہچ پکار نہ انت۔ مارا
 اے ناپاک چہ وتی سراگیگی انت۔" یک مسترے پہ ککار ۽ جزہ گوشگ ۽ ات۔
 "مارا ایشانی مال ۽ مڈی ۽ جائیداد پکار انت ۽ بس۔۔۔۔۔" دگہ مسترے
 پہ ہرس ۽ ہوس گوشگ ۽ ات۔۔۔۔۔

"اے وت و۔۔۔۔۔ چُشیں بے دروریں چیزانی ہچ لائق نہ انت۔"
 دگہ مسترے پہ ماں مینگی گوشگ ۽ ات۔

زِر ۽ چم۔۔۔۔۔ نوں سک ترپگ ۽ ات۔ گوش ۽ ہر چیز ۽ سرپد
 بوئگ ۽ ات۔ چیزے ۽ رہچار ات۔۔۔۔۔ ۽ پہ ہر جاور ۽ تیار

تو مہر ء دوستی نہ کناں گوں ء دگہ پرا من ء ٹیلیفون مہ کن۔ بلئے آسر پد نہ بوت کہ آچے گوشگ ء انت، بس ہمنچو زانت ءے کہ آئی ء جبر بے کساس وش انت ء آواز ہنچو شیر کن انت، گوش ءے ٹلنگیت، تاو ہدے کہ آئی ء وتی موبائل بند نہ گت، آئی ء موبائل پیچ ات، بلکیں چرائی ء موبائل ء بند گنگ ء رند ہم، تادیراں اسئی ء موبائل پیچ ات، چیا کہ آئی ء حیاں ء گوش ءے آانگہ جبر ء انت۔

آدو دگہ دگہ ہندی این جی اوزاں کار ء ات انت۔ رَو آء چست ء ایرانی و ہد ء باز براں دیگا شہم وارت۔ آئی ء لوٹ ات کہ آئی ء گستا ء بہ گندیت، گڑا گوں آئی ء وتی مہر ء دوستی ء درشان کنت۔ برے برے آئے گستا ء دیستگ ہم، بلئے دیم پہ دیکی ء وتی مہر ء دوستی ءے درشان گت نہ گت۔ بس ٹیلیفون ء سرا وتی مہر و دوستی ءے درشان گت۔

یک روچے۔۔۔۔۔ مات ء گوشت کہ منیگ ء پت ء ارمان ہمیش انت کہ نوں ترا سور بہ دینیں کہ تو ماشاء اللہ مزن ہم بوتگ ءے ء نو کر ہم۔۔۔۔۔ بلئے مالوٹیں کہ اگن تراوت ءے را پسندے ہست، گڑا بہ گوش ءے، اگن نا، گڑا ما وتی پسندے گچین کنیں۔ مات تنی و ہدی انگہ جبر ء ات، کہ آئی ء نیام ء دور گت ء گوشت کہ منی پسند پلانی انت۔ مات ء پت حال دات۔ پت ء گوا جار بُرت، گوا جار قبول بوت، ء پدا۔۔۔۔۔ دیر نہ بوت ءے سور ہم بوت۔

سور ء شپ گوش ءے زاناں پرائی ء ہشتے ات۔ سبھیں شپ ءے پہ گنو کی گوں آئی ء مہر ء دوستی ءے گت۔ ء لوٹ ات ءے کہ آشپ ابدمان بہ بیت ء آدما بہشت ء بہ بیت۔ بلئے شپ ستر ذراج بہ بیت، ابدمان و نہ بیت۔ آئی ء کٹھی ات ء نیٹ کہ گٹ ات۔

آئی۔۔۔۔۔ سہبہءِ سرامہلہ وت ء را چہ وتی حُورِ دابیں
 بانورءِ بگل ء وش وشے گشیت۔ گونڈیں چمشانکے آئی ء باگیں دیم ء دل بند ء دات
 ء نرم نرم ء پاد اتک ء پہ سزما دی دیم شود ء پُترت۔ دمانے ء رند، چہ دیم شود ء در
 اتک ء تچک ء پدا پہ وتی مہلج ء شُت۔ آئی ء کش ء نشت ء گوں آئی ء مہر ء دوستی ء
 لگ ات۔ گوش ء زاناں بہشتیں شپ ء مہر ء دوستی ء یکیم نہ بوتگ ات۔
 آئی ء ہمار گے جت ء دیم لیٹینت، بلئے آئی ء یلہ نہ دات ء یکوئی ہمارنگ ء گوں
 آئی ء مہر ء دوستی کت۔ اناگہا آید الیٹ ات ء دل پہ لاپ بوت ء وش وش ء وتی
 حُماریں چم ء پچ گت انت ء پدا ایک دم پدا اتک ء نشت، اینگر آنگر ء چارات
 ء نرم نرم ء چہ تحت ء سر الیر اتک۔ وہدے آئی ء جاگہ ہو رک بوت، گڑا اودا آ
 وت وپت ء چم ء نژگت انت۔ دمانے ء رند و ہدے چم ء پچ گت انت ء چار
 اتے، گڑا آئے نہ دیست۔ زانت ء کہ دیم شود ء شنگ۔ پمیشا وتی دیم ء گوں
 دیم شود ء گت ء آئی ء دراہگ ء ودار یگ بوت۔ شتریں سہتے ء رند، وہدے آچہ
 دیم شود ء در اتک ء دیم پہ ہمائی ء گام ء جناں بوت، گڑا گوں آئی ء گندگ ء گوش
 ء زاناں آئی ء دل چہ لاپ ء در اتک ء پہ بے اراد ہی، اگوتی ء حیرانی۔۔۔۔۔
 چرائی ء دپ ء در اتک:

"اَلے؟ تئی پاد ء چے بوت؟"

ترتبت، 10 مارچ 2014

رُنگراہ ءِ مُساپر

نہ زاناں پرچہ ہر کس چرائی ءِ پہریز گنگ ءِ ات۔ نئے کسے آئی ءِ ہمراہ
 بوت۔ نئے کسی ءِ آوتی ہمراہ گت۔ نئے آدیوان ءِ مراگا ہی ءِ لوگ بوت، ءِ نئے
 گوں آئی ءِ گند ءِ نند گنگ بوت۔ ہر وہد ءِ کہ من آجا گہے دیست، آایوک ات۔
 بازار بہ بیت، بینک بہ بیت، ہسپتال بہ بیت، کالج ءِ یونیورسٹی بہ بنت، یادگہ
 جاگہے۔

من حیا گت، کہ بگندے، اے مرد ءِ ہنچیں حراہیں نادراہی ءِ
 پر، کہ ہر کس ءِ ترسیت، کہ چرائی ءِ نژیے ءِ بلکیں من ءِ ہم بہ گپت گوں۔ چو
 کہ گر انت، سل انت، ایڈز انت، ہیپیٹائٹس ءِ سکیں حراہیں تہرے، یادگہ
 ہے پیہیں نادراہی ءِ۔ جم ءِ ظاہر ءِ آحراہیں مردے نہ ات، بلکیں شریں
 مردے ات۔ وش پوشاک، وش جبر ءِ زانکاریں مردے گندگ بوت۔ چشیں
 نیز گارے ہم نہ ات، کہ کسے بہ ترسیت، کہ بگندے چہ من پنڈگ ءِ پوڑی بہ
 لوٹیت۔ بلکیں وشحالیں مردے زانگ بوت۔ ءِ آئی ءِ وشحالی چرائی ءِ گاڑی ءِ چُچ
 ءِ پوشاکاں ہم پدرا ت۔

چرائی ءِ ہر کسی پہریز گنگ ءِ بنگلی سوب من چہ بازیں
 مردے ءِ جُست گت۔ بلئے من ءِ کس ءِ چشیں پیداوریں پسے نہ دات، کہ من

غارء فقير

آسُهبء سِرا۔۔۔۔۔ کہ مردم چہ وابء پاد اٲک اٲت، گُڑا چاریں
نیمگء آڈهور اٲ۔ ءبازیں مردمء ٹیلگ چہ تُرس ء سر پٲگ اٲ اٲت، ء
گوں ہمے تُرسنا کیں حال ء تچان تچان ء لوگ ء روگ ء اٲ اٲت، کہ
چار دست ء چار پادیں مزن گلڈیں جانورے بان ء باد گیراں پزوشان
اٲت ء مردماں پاد لپاش کنان اٲت ء پیدا ک اٲت، ء حطر ہمیش اٲت کہ اگن
یک نہ یک پیمے ء ایشی ء گر ء دار نہ بوت، گُڑا دا ہچ چیز پشٲ نہ گیحیت۔

کم کم ء سمجھیں مہلوک ء گوش رُپٲ اٲت۔ ساہ ء مالانی ر کینگ ء ہاتر ء
پہ ناعلا جی ٹینگ ء کٲار بوت اٲت۔ ء آئے چہ چاریں نیمگ ء اٲ اٲگٲر کنان کُت۔
آیدول ء بان ء باد گیراں پزوشان اٲت ء مردماں پاد لپاش کنان اٲت ء پیدا ک
اٲت۔ ہر چٲت کہ آنزیک تر آہاں بوت، آئی ء چٲ ء چا گرد ء مردمانی اٲگٲر ہم
تٲک تر بو ان بوت۔ گڈیگا اے اٲگٲر یک دم تٲک ہم تر اٲت ء مردماں آئی ء سِرا
اُرش ہم کُت۔ چاریں نیمگ ء اٲت ء سِرا تیر گوار ی بوت، بلٲے آئی ء سِرا ہچ

تیرء کار نہ گت۔ آپٹی و سک باز بوت۔ بلئے آئیء ہیچ ٹپ اینچو عملی نہ بوت، کہ آئیء دور بہ دنت، بلکیں ہر تیرء ہر ٹپء اثرء آگیشتر مست ء گنوک بوت ء گیشتر جانیء مالی تاوان ءے دات۔ مردم حیران بوت آنت، کہ نوں چوں بہ کنیں۔ آخر چنور بہ کنیں، کہ آ بہ کپیت ء بہ مریت۔ یا کم چہ کم ہمنچو نزور بہ ترتیت، کہ گیشتر تاوان دات مہ کنت۔ نیٹ کہ یکے ء ہے سلاہ دات کہ۔۔۔

"ہیا کن ات، غارء فقیر ء جسٹ کن ات۔"

لہتیں سروکیں مردماں میداں گت ء دیم پہ غارء فقیر ء شت آنت۔
 "واجہیں فقیر! ما پہکا پہک برباد بو نگ ء ایں۔۔۔۔۔ آخر چوں بہ کنیں کہ چرے بلاہ ء بہ رگیں۔۔۔۔۔" مستریں سروک ء پریات گت۔
 "وتی یک گوش ءے نزیک ء بیار۔۔۔۔۔" واجہیں فقیر ء اشارہ کنان ء

دراہینت۔۔۔۔۔

ء وہدے مستریں سروک ء وتی یک گوشے گوں واجہیں فقیر ء دپ ء ڈکینت، گڑا واجہیں فقیر ء پہ ہلوت ہنچیں سو جے دات، کہ چریشی ء پیسر ء و مستریں سروک ء بچکند ات، ء پدا وتی ہمراہ ءے زرت آنت ء غار ء ایر کپاں بوت۔ غار ء چارمی منزل ء یک کڈے ء ڈبے دز تلگ ات۔ ء ڈب ء طوطی ءے مان ات۔

آئی ء وش وش ء ڈب ء دپ پچ گت ء طوطی ڈن ء در گت۔ ء پدا۔۔۔۔۔
 آگٹ ء گپت ء کنس گت۔۔۔۔۔!

تربت، 2 جون 2015

آء آ

آروچاں-----

آئیء مال ء متاہ----- بس یک زالے ات، یک لوگے ات، ء
 نیز گاریء دائمی علت----- کہ چریشیء دردء غماں چہ یکے دومیء ہیچ
 پست نیست ات۔ آئیء جاوہر عمرء چونہ بوتگ انت۔ آتا بیست سالء
 مشکت ء نوکر بوتگ۔ نوکریء نیامء سورء کنگ۔ بیست سالء نوکریء پد
 ریٹائر بوتگ ء گوں گپڑے زرء مالء ملک ء اتلگ ء دکانداری ء بنا کنگ۔
 بلئے آئیء بحتء----- دکان کم کم ء کٹینگ، ء آ----- نیز گاریء بلاہء
 ماں رُپتگ۔

چریشیء آئیء دل و پہک کپتگ، بلئے زالء دل چنگ ء پدالاپء
 داتگ۔

"تووتی کنگ انت، نوں منی باریگ انت۔"

"چوں باریں؟"

آئیء گوشاں گوش ءے کتر گنگ ء ات ء شپاں آئیء واب ء ہم آہگ ء
 ات۔ ژلپ ژلپ ژلپ، ژلپ ژلپ ژلپ۔

پداہستالانی رو آ بنا بوت انت۔ و ہدے چہ ہستالانی رو آہاں فائدہ نہ
 بوت، گڑا حکیمانی چکاسگ بنا بوت انت۔ و ہدے چہ حکیمان ہم فائدہ نہ
 بوت، گڑازیارت ء پیر و فقیر ہم چکاسگ بوت انت۔ لہتین ء گوشت کہ
 کینسرا انت۔ لہتین ء گوشت کہ ٹی بی انت۔ لہتین ء گوشت کہ حے، لہتین ء
 گوشت کہ ملاکتے۔ ء آ۔۔۔۔۔ حیران ات۔۔۔۔۔ کہ آئیء گناہ چے
 بوت۔۔!!

ترت، 9 نومبر 2015

باطن ء بندی

آوتی باطن ء بندی بوت۔

آئی ء باز جُهد گُت کہ شاہیگانیں دنیا ء آزات بہ بیت، آئی ء سراپچ
تیمیں گر ء بند مہ بیت۔ پداد گرانی آزاتی ء واستہ ہم کار بہ کنت، ء آہانی گر ء
بنداں بہ پروشیت ء ہلاس بہ کنت۔ بلئے آپہک بے سوب بوت۔ گڈریگا ہنچونا
علاج ء بے وس بوت، کہ وتی باطن ء بندی بوت۔

آئی ء دگرانی آزاتی ء واستہ ہم کار گُت، ء آہانی گر ء بندانی پروشگ ء
ہلاس گنگ ء ہم جُهد گُت ء آہانی آزاتی ء گر ء بندانی ہلاسی ء جُنز باز دیمہ شُت ء
وتی گڈی حد ء سیمسراں سر بوت، کہ انا گہا پروشے وارت ء چریشی ء آہنچو نزور
ء شزار بوت، کہ وتی باطن ء بندی بوت۔

آئی ء دگرانی حقانی دیامینگ ء جیڑہانی گیشینگ ء باز جُهد گُت، تا کہ
آہانی گر ء بند دور بیانت ء آزات بہ بنت۔ آوتی مراد ء یک کچے ء وسوب مند
بوت، بلئے گیشتر بے سوب بوت۔ آئی ء وتی بے سوبی سگ ات نہ
گُت، پمیشا باز دل پروش بوت، ء وتی باطن ء بندی بوت۔

آئی ء باز جُہد کُت ء آہانی کار ء حذمتانی نیام ء، وتی باطن شاہیگان
کُت، ء چہ شاہیگان ء شاہیگان ترکناں کُت۔ پدا چرے جُہد ء آسر ء آئی ء ہنچو مار
ات، گوش ء زاناں آئی ء باطن وت یک دنیا ء بوت۔ پدا آئی ء ہنچو مار
ات، گوش ء زاناں آدنیایک کا زما سے بوت ء آئی ء تو کا ہزاراں لگاں دنیا ہاں
جاگہ کُت ء اے دنیا ہم چما ہاں یکے بوت۔ پدا آئی ء ہنچو گمان بوت، گوش
ء زاناں سبھتیں دنیا ہانی جنگلاں ماں کا زما س ء ماں شانت۔ آئی ء یہ لہر زگ
وت ء راگیت ء یکجا کُت ء مہر ء مہر داشت، تاکہ ماں جنگلاں گار ء بیگواہ مہ بیت۔
آئی ء وتی ر کینگ ء واستہ وسیں جہد کُت ء پرے مراد ء وتی پور ہیں زور ء زانت
کار بست انت۔ بلینے آپہک بے سوب بوت ء گڈریگا ماں بزیں جنگلاں گار ء بیگواہ
بوت، ء وتی باطن ء بندی بوت۔

آوتی باطن ء بندی بوت۔۔۔۔۔۔۔!

تربت، 5 دسمبر 2015

سزاپ

دل ملڪ ۽ هيءَ ذمه واري ديگ بوت ڪه آشه ڪرم ۽ رندگيريءَ به
 ڪنت، چيا ڪه چرائيءَ سُڙ ۽ پُڙ ۽ چست ۽ ايراا هيءَ شڪ بيت، ڪه آ، يا و
 د هشتگردين گل ۽ مردم انت، يا گُڙا درملڪ ۽ جاسوس انت۔ ۽ چرے۔۔۔۔۔
 دوئين بستاراا تڙي هرچيءَ هدا بند به بيت، مئے ڏيهه ۽ راج ۽ باز تاوان دات
 ڪنت۔ دل ملڪ ۽ وتي لهنتين نزيڪين مردم بيهه ۽ زرت ۽ همراه ڪت، ۽ شه ڪرم ۽
 رندگيري بنا ڪت۔ چيزے مڏت ۽ توڪا آئي ۽ مارات ڪه آئي ۽ سُڙ ۽ پُڙ ۽ چست ۽
 اير په دل چه لس مردمانگ ۽ جتا انت۔ برے برے آ پنگے پنگے چه لوگ ۽
 در نيت۔ برے برے چو هم بيت ڪه آ سجهيں روج ۽ بازار ۽ انت۔ ماڏل هائي
 اسڪول ۽ پُترت چه ڏگري ڪالج ۽ در ڪيت۔ ڏگري ڪالج ۽ پُترت چه يونيورسٽي ۽ در
 ڪيت۔ يونيورسٽي ۽ پُترت چه سول هسپتال ۽ در ڪيت۔ سيول هسپتال ۽ پُترت چه
 پوليس تھانه ۽ در ڪيت۔ پوليس تھانه ۽ پُترت چه ڏسٽر ڪٽ جيل ۽ در ڪيت۔ دل
 ملڪ ۽ آئي ۽ هم راه سڪين شيوارين مردم ات انت، بلئے انگه هنجو سربنگ بوت
 انت ڪه نزانت اش ڪه چه ۽ چتور به ڪن انت۔ آهاني اولي رپورٽ هميش ات ڪه

مئے سرہج پر نہ بیت کہ اے چو نہیں مردےء کجام گلء مردم انت، یا کجام
ملکء جاسوس انت۔ مستریں آفیسر ہم فکرء کپت، ءدمانے ء واستہ
آئی ء پیشانیگ ء کز چک ء کونس مستر ء گیشتر بوت انت۔

"گڑ ابراں شمایشی ء بارہ ء ہج نہ زانے؟" مستریں آفیسر ء پہ شزاری
جست ء رنگ ء گوشت۔

"بس ہمنچو ہلکٹ جنیں۔۔۔۔ کہ سگیں تیزیں مردے۔" دل
ملک ء پہ ہمانگی پتہ دات۔

"شما چرائی ء ہچبر جست ء پُرس کنگ؟"

"اِنا، کہ بگندے شک بہ کنت۔"

"ہچبر گوں آئی ء گپ ء رپ کنگ؟"

"اِنا، کہ بلکیں بر بہ بیت۔"

"ہچبر گوں آئی ء دیم پہ دیم، یاسک نزیک بوتگے؟"

"اِنا، چشیں موہ ہم مارانہ رسیتگ۔"

"شما چرائی ء زانگ ء پچارگ ء نا اُمیت ء، یانا؟"

"اِنا، تنی وہدی نا اُمیت ہم نہ ایں۔"

"گڑ ابروات، انگہ جُہد بہ کن ات۔"

آہاں پدارندگیری بر جاہ داشت۔ چہ لوگ ء دراہگ ء بہ گرتا
لوگ ء پترگ ء ہر و ہد ء یک نہ یک ہمراہی ء آئی ء رندگیری گت۔ یک روچے
یک ہمراہی ء دیست کہ چہ لیویز تھانہ ء دراہگ ء انت، بلئے مورک ء مجیتگ۔
دگہ روچے دگہ ہمراہی ء ہوٹلے ء نزیک ء دیست ء چاہ ء سلاہے جت، بلئے

نیست۔ اگن جنگلی سہدارے بیت بلئے۔۔ کہ بز مش ءے گنگ ء پدا دگہ
آثراپے ء شنگ ء چیر بوتگ۔

'دل نہ من ایت کہ کس ء توار نہ گنگ۔، آئی ء خیال ء توک ء گوں
وت ء گوشت۔' چیا کہ تزند یں توارے ات۔۔۔۔۔ من ء چہ
واب ء گڈینت ءے۔ ہنچیں لبز ء جبر ات، کہ منی دل ء نقش بوت انت۔
"اومرد! نوں پادا۔۔۔۔ تاکدین ء وپس ءے؟ زاناں تو نہ زانئے کہ
و پتگیں مرد ءے میش نر کاریت؟"

ء من جہہ سراتاں۔۔۔۔۔، بندات ء آئی ء ہے خیال گت کہ
بگندے مرد ءے پرائی ء کارے کپتگ۔ پمیشا آئی ء پھسی توار گت۔ بلئے رندا
کہ آئی ء لبز ء جبرانی سرافکر جت، گڑا مارات ءے کہ چرائی ء لبز ء جبراں چشیں
ہج اشارہ گندگ نہ بیت، کہ مرد ءے پرائی ء کارے کپتگ۔ اگن یلے ء پہ دل
توار گنگ، گڑا آئی ء مراد الماد گرے بوتگ۔

آنیم داب ء نیم آگہی ء جاو ء تہراں بوت ء شت۔ جنگل ء رند،
گیابانے اتک، گیابان ء رند، کوہ اتک انت۔۔۔۔ کوہاں رند، کور اتک انت، ء
کور اں رند، دریائے اتک! انا گہا آئی ء مارات گوش ءے قرناں پیسر ہے ہند ء
جاہاں، آئی ء چیزے گار بوتگ۔ ء آ۔۔۔ اصل ء پہ ہما گاریں چیز ء شوہاز ء درپہ
درانت،

ء چرے جبر ء رند۔۔۔ آ شری ء سرا آگہ و بوت۔ بلئے ہے
سہت ء۔۔۔ فکر ء خیالانی دریائے ء ہم کپت۔ ء دل ء توک ء۔۔۔ بلا ہیں جستی

نشانے ہم جوڑ بوت: "باریں۔۔۔۔ منی گاریں چیزچی انت؟ ءآ۔۔۔۔۔ چہ
 کجادست کپیت۔۔۔۔؟"

تربت، 29 مئی 2017

درد

انا گہا چرائیء دلء گزائیں دردے چست بوت۔ آ غسل خانہ ء
 شت ء شاور ء سر اتادیراں جان ء شت ء دل ء لتارت۔ بلے درد ایر موش
 نہ بوت۔ پدا آ ہسپتال ء شت ء ڈاکٹرائی کراٹسٹ ء علاج ء کنائنت۔ پدا ہم بچ
 فائدہ نہ بوت۔ چریشی ء پدا آ ملاہانی کراٹسٹ۔ پیر و فقیرانی کراٹسٹ۔ سیاسی
 سروکانی کراٹسٹ۔ ملاء پیر ء فقیراں پہ بند ء تائید ء دم ء چفت ء وس کت بلے
 درد ایر موش بونگ ء بدل ء انگہ وڈ ات۔ سیاسی سروکاں پہ تزن ء
 بچکند ہنچوروک روک ء چار ات، گوش ء زاناں آگنو کے ات، ء پدا کند
 ات ء کلاگ ء ہم گپت ء گوشت ء، کہ:

"زاناں ماڈاکٹریں کہ تو مئے کراپہ علاج ء اتلگ ء؟" ء چریشی ء
 آئیء دلء درد بازو وڈ ات۔

وہدے آچہ سد دراں نادر بوت، گڑالس مہلوکات ء گوراٹسٹ۔
 آہانی دیم تہار تہار ات انت، بلے چرائی ء گندگ ء آہانی دیماں گوش
 ء کلاہے شتم دات، ء جند ء پہ واگے دڑائنت، کہ:

باز جبر کنت۔ دگہ روچے پیر مردے ءے چمے کورکت انت کہ پرچہ مردم ءے سک
چاریت۔ دگہ روچے کماشیں مردے ءے گوش ءے کورکت انت کہ پرچہ جبر
گوش داریت۔ ءے ہر مردم ءے جنگ ءے رندچہ اوداٹگل ات ءے دگہ جاگہ شت۔

پیسر ءے وتی گزران ءے پہ پنڈگ گوازینت، بلئے رندا دُزی ءے ہم بنا
گت۔ یک روچے کہ دُزی ءے گرگ بوت، گڑا پولیس تھانہ ءے بند گنگ بوت۔ تھا
نہ ءے آفیسر اں پے شرط ءے یلہ دات کہ نوں پماہاں کار بہ کنت۔ چریشی ءے رندا آئی ءے
چیر وکائی ہرچ کار پولیس آفیسر ءے سپاہیگانی واہگ ءے حکمانی سراکت۔ برے
بے گناہیں مردمانی پرپٹ ءے موٹل گراہینت انت۔ برے بے گناہیں مردمانی
جند گراہینت انت برے گنہ گاریں مردمانی پرپٹ ءے موٹل رکینت انت۔ ءے
برے گنہ گاریں مردمانی جند رکینت انت۔ چریشی ءے کم کم ءے آچہ پنڈگ ءے
دُزی ءے رک ات۔ چیا کہ آئی ءے چہ پولیس ءے نیمگ ءے وهد وهد ءے سراچیزے نہ
چیزے پگار رس ات۔ ءے چہ گنہ گاریں مردمانی نیمگ ءے چیزے نہ چیزے
مُز۔۔۔۔ بلئے نوں آہنچو ریٹا بوت کہ کسے پجانیا ورت۔

غریب ءے گہتریں، تیار ءے نزوریں، ءے وتیگ ءے درآمدانی نیام ءے ہیچ پرک ءے
درک ہم نہ گت۔ ءے دُست ءے گوں یکیں چم ءے چارات انت۔

یک روچے وهدے ہما از گاریں مرد ءے چک موٹل ءے سرا بازار ءے تزگ ءے
بیت ءے آ موٹل ءے گراہینت، گڑا دومی سہب ءے سرا آئی ءے یک چمے ءے ٹیلگ
تزاکنگ بیت، تاکہ آہر کس ءے گوں یکیں چم ءے شری ءے سراچارات بہ کنت۔۔۔!

تربت، 22 دسمبر 2012

یکیں دانگ ۽ مستریں غموار

آئی ۽ هر وهده آساڙاٽ۔ پرائی ۽ ساڙاڳ ۽ گوش ۽ زاناں آئی ۽ کرا
 وهده سک باز آت۔ ۽ پرائی ۽ ساڙاڳ ۽ هاتر ۽ مدام موه ۽ شوهازگت۔ ۽ بچ موه
 ۽ یله نه دات، گوش ۽ زاناں پھائی ۽ ساڙاڳ ۽ ووی بوتگ آت۔
 چونائی ۽ آبدیں مردے نه آت۔ په دل ساڙاڳ ۽ لائق آت۔ برز ۽
 گشادیں ورنائے آت۔ په زانکار، وش روئی ۽ وش جبری ۽ وتی مٹ وٽ آت۔
 ۽ باز ۽ ساڙاٽ۔ بلئے آئی ۽ هنجو ساڙاٽ که گوں پوراں هم سرگت۔
 "اے باز لا لقیں مردے۔ ۽ په دانائی، مزن دلی ۽ کُکمک ۽ مدت ۽ وتی
 مٹ وٽ انت۔ ۽ هند ۽ شرترین مردم انت۔۔۔۔"

آئی ۽ ساڙاڳانی اثر هے بوت که باز ۽ دلگوش هائی ۽ نیمگ ۽ تر
 ات۔ باز په عزت چارات۔ باز په دوستی چارات۔۔۔۔ ۽ لهتین ۽ گوشت که
 اگن اے پکائی ۽ هنجو لائق انت، گڑاثریں جبرے۔۔۔۔ بلئے اے هند ۽ یکیں
 ورنائے انت۔۔۔۔ یکیں دانگ انت۔۔۔۔ بلوچاں چشیں مردم باز پکار
 انت۔ هزاراں، لگاں۔ ۽ هند ۽ هم گپڙے پکار انت۔ کم چه کم سد، دوسد۔
 بلئے اے و بس یکے۔۔۔۔ یکیں دانگ انت۔ حد امار باز چشیں دانگ به دیات۔

آچہ گل ۽ بگلاں سرپت۔ آئی ۽ رواج بدل ات انت۔ آئی ۽ جبرانی
 طرز بدل ات، جبرانی نیام ۽ دستانی سُرینگ ۽ وڑ ۽ پیم ہم بدل بوت انت۔ دست
 ۽ تیز تیز ۽ سُرینت انت۔ ۽ وہدے جوش ۽ اتک، گڑا دستانی دوئیں مچ ۽
 چپسینت ۽ تزند تزند ۽ سُرینت انت۔ ہنچو گندگ ۽ اتک، گوش ۽ اے سہت
 نا آسہت ۽ وتی دیم ۽ مردم ۽ سر اُرش کنت، ۽ آئی ۽ ڈگار ۽ دنت۔ یاکم چہ کم
 لوٹیت کہ ہنچو بہ کنت۔ گوش ۽ اداکاری کنگ ۽ انت، یاکم چہ کم اداکاری ۽
 واستہ ریہر سل کنگ ۽ انت۔ چشیں وہد ۽ آئی ۽ نزیکیں سنگتیاں آچارات ۽ کند
 ات، بلکیں برے برے کہہکا ہم جت۔

نوں آوتی چیزے نزیکیں سنگتانی توکا ہنچو نام دار ۽ دوستناک بوتگ
 ات کہ آسنگتاں بے آئی ۽ ہیج آرام نیاتک۔ ہمیشا چوسا ہگ ۽ ڈول ۽ آئی ۽ ہم راہ
 ات انت ۽ حاصیں صورت ۽ بیگاہانی وہد ۽ سنگتانی لشکر کے گون ات ۽
 ۽ چوکمانڈر ۽ پیما پریٹ کنان ات ۽ دکان پہ دکان ۽ ہوٹل پہ ہوٹل گردگ ۽
 ات۔ ۽ آ۔۔۔۔۔ دانما گون ات گوں۔ آئی ۽ کش ۽۔۔۔۔۔ گیشتر
 آئی ۽ راستی کش ۽، ۽ برے برے آئی ۽ چیبی کش ۽ ہم۔ ہمائی ۽ ڈول ۽ سینگ ۽
 مک کنان ۽، سر ۽ سُرینان ۽، دپ ۽ تزند کنان ۽، دستاں مچ کنان ۽، ۽ پہ کوکار گپ
 کنان ۽۔۔۔۔۔ انا گہا یک روچے چو کرگ ۽ آسیگ ۽ اے حال شنگ بوت کہ
 جلیل چست کنگ ۽ بیگواہ کنگ بوتگ۔ چرے دل سندیں حال ۽ چونائی ۽ ہند ۽
 سہہمیں مہلوک عمیک بوت۔ ۽ آئی ۽ حاندان ۽ کس ۽ عزیز باز عمیک بوت
 انت۔ بلتے آئی ۽ نزیک ترین سنگت بلال ۽ چہ زیاتیں دلپردی ۽ گوش ۽ وت
 ۽ را سست ۽ وارت۔ وہدے چہ دلپردی ۽ درشانی ۽ دل ۽ ہر سندنہ

اے نیامء بلال ء نژیکی ء دوستی و ذاتِ انت۔ ساڑھاگ گیشتر بوت انت۔ نون
آئی ء ہر جاگہ ترات ء گوشت کہ واجہیں میر ء وت ء راہہ الکاپی متارینتگ۔ ہمیشا
ہندء بلوچاں باند انت کہ آئی ء وتی ہندء سردار بہ کن انت۔ یاوتی مزنیسی
جماعتے جوڑ بہ کن انت ء واجہ ء آئی ء کماش جوڑ بہ کن انت۔ اگن مئے
ہندء مہلوک ء چونہ کت، گڑا ہند بر باد بیت ء روت۔ چیا کہ مکی ء میاں اُستمانی
جاور رونچہ رونچ حراب تر بوان انت، ء آہانی اثر مئے ہندء سراہم کپگ ء انت۔
آئی ء چیزے دگہ سنگت زرت ء ہندء مہلوک ء توکاوتی من ء یک جُزے بنا
کت ء تنی و ہدی اے جُزے مُراد پورہ نہ بوتگ ات کہ یک رندے پداہے حال
ء چوسیاہ گوات ء سرکت کہ:

"میر عبد الجلیل پداچست کنگ ء بیگواہ کنگ بوتگ۔"

ہندء مہلوک پرائی ء پدا تکانسر بوت ء آئی ء حق ء ء سرکاری واکانی
حلاپ ء یک رندے پدا جُزے بنا کنگ بوت۔ بلئے بازیں مردے حیران ات
کہ اے دومی رندا واجہ ء گوچلی کئے ء کت؟ اولی رندا و حیر بازیں در قومے ہدا
ات۔ ء بگندے چماہاں کسے ء گوچلی کنگ۔ بلئے رندا و جاور ہنچو حراب بوتگ
انت، کہ در قوم تنگ ء شتگ انت۔ گڑا آخر نون گوچلی کئے ء کنگ؟
الماے گوچل بلوچے بیت۔ بلئے آکئے بیت؟۔۔۔ نژیکیں مردماں باز فکرو
حیال کت، بلئے دُز کس ء پچاہ نیا ورت۔ بس ہے چیز گندگ ء مارگ بوت کہ
جلیل ء دُراہیں نژیکیں مردم تکانسر انت۔ آئی ء وتی حاندان ء مردم سک تکانسر
انت، بلئے۔۔۔ آئی ء نژیکیں سنگت بلال چہ دُستاں تکانسر تر انت۔۔۔ ء آہ
ء اُقارگ ءے ہچ بند ہم نہ بنت۔۔۔۔۔!!

دید گانی آموچک

آئی ء نوکیں کھے ء شوہاز ات۔ ء پرے مراد ء آبرے مار کیٹے ء
 شت ء برے پارکے ء۔ ء اے ڈول ء تنی وہدی آ زینب مار کیٹ، ہار پر مار کیٹ،
 گل پلازہ، جامع کلاتھ، نسیم کلاتھ، اللہ دین پارک، سندباد پارک، زمزمہ پارک،
 ہل پارک ء بیچ پارک ء شنگ ات، بلے آئی ء نوکیں کسہ دست نہ کپتنگ ات۔

یک روچے آئی ء چہ مردے ء دپ ء بن قاسم پارک ء نام اش
 گت، گڑدومی بیگاہ ء رکشے ء سوار بوت ء اے پارک ء ہم شت۔ آچہ پارک ء
 گیٹے ء پترت۔ کنٹین ء کوپے شیر چاہ وارت، ء پد انکاں ایر کپان ء سر کپان ء
 پارک ء دگہ دگہ گنڈ ء گوراں سیل ء سواد ء کناں بوت۔

سبز سبزیں ڈرچکانی نیام ء جتگیں سمٹ ء نیچ، جاگہ جاگہ آہانی سرا
 نندوکیں جنین ء مردین، ہر نیمگ ء تو ء تاب کنوکیں ہمراہیں جنین ء مردین، یا
 جتا جتائیں جنین ء مردین، ء آہانی سُر ء پُر ء تو ء تابانی ندرگ سک باز ڈولدار ات
 انت۔

انا گہا۔۔۔۔۔ آئی ء دیست کہ بارگ بند ء بُرز ء گشادیں جنکے مٹاں
 مٹان ء چرائی ء دیم ء رُو ء گوزگ ء انت۔ ء دمان پہ دمان چکت جنت ء آئی ء
 نیمگ ء روک روک ء چاریت۔ وهدے آئی ء پہ دلگوش چارات، تہ دیست ء،
 کہ آئی ء دیدگ بے کساس بڑاہ دار انت۔ پدا آگستا بواں بوت انت ء چہ یکے
 دومی ء کے دُور شُت انت۔ بلئے زوت و تراش کُت ء گوں یکے دومی ء پدا نژیک
 بوت انت۔ وهدے آئی ء دیست کہ جنک آئی ء پہ گنوکی چارگ ء انت، گڑا
 آئی ء ہم، آ پہ گنوکی چار ات۔ ہر دکانی دل ء ہمے حیاں اتک، کہ گوں
 یکے دومی ء چیزے نہ چیزے جبر بہ کن انت۔ بلئے بچک ء ہمت کُت نہ کُت، کہ
 بلکیں جنک نہ وش بہ بیت ء آئی ء سراز ہر بہ گیپت۔ وهدے کہ جنک ء ہمت کُت
 ء نرم نرم ء درازا اینت:

"پلیز! گوں تو چیزے گوشت کناں؟"

آئی ء دل ء گر کے جت ء پہ گلے گوشت ء:

"بلئے، پرچہ گوشت نہ کئے۔"

"من ہم ایوکاں، ء تو ہم ایوک ء، گڑا پرچہ ہمراہ مہ ہیں؟"

جنک ء واہگ کُت۔

"وشیں جبرے۔ کورچے لوٹیت۔۔۔۔۔ ابید چہ دودیدگ ء؟"

بچک ء ہم واہگ ء پتسہ پہ واہگے دات۔

جہل عصر ء وهد ات۔۔۔۔۔ نرم نرم میں کوشے کشنگ ء ات۔ ء جان ء

ہر بند ء بوگ ء وٹھی ء لڑت بحشگ ء ات۔ آدوئیں کش ماں کش ات انت ء وش

وش ء دیما روان ات انت۔ دمانے پہ بے ترک و تواری گوست۔ چیا کہ آہانی

سرپر بوئنگ ء نہ ات، کہ گوں یکے دومی ء دگہ چے بہ گوش انت۔
 ء پدا۔۔۔ نیٹ کہ آہانی بے تواری یک کچے ء پزشاں بوت۔ آہاں یکے دومی ء
 نام، کار ء کسب ء چست ء ایرانی بابت ء یہ گونڈی جُست ء پُرس گت۔ پداہے
 شورش گت، کہ دمانے جاگہے بہ نند انت۔ آہاں دیم گوں نزدیک تریں ڈرچکانی
 نیام ء جتگیں بنچانی نیمگ ء گت۔ چریشی ء پیسر کہ اودا سر بہ بنت، آہاں چہ
 اسٹالے ء دو میرنڈا زرت ء اوشتوکائی وارت ء گپ ء رپ گت۔ ء پداشت ء
 دگہ دگہ بنچانی سرانشت انت۔ چہ ڈرچکانی شم ء روچ گلاہے سرگ دیگ ء ات
 ء یہ ایر روگ ء دلمانگ ات۔ ء چہ ایر روگ ء پیسر گوش ء زاناں حونی دارے
 یہ تپنگ چرائی ء وتی بیر ء گرگ ء ات، کہ بندات ء زرد ء سہر ترات ء گڈیگاحون
 شانناں بوت۔

آہانی جبر گوش ءے نوں ہلاس بوتگ ات انت، ء آہے بے جبری
 یکے دومی ء یہ گنوکی چارگ ء ات انت۔ بچک ء جنک ء چم سک دوست بوئنگ ء
 ات انت، وہدے کہ جنک ء بچک ء دپ سک دوست بوئنگ ء ات۔ آہے گنوکی
 یکے دومی ء چارگ ء دلگوش ات انت، کہ آزمان ء چو آشک ء پیم ء پٹی ایں روچ
 وتی امبازاں زرت۔ بچک ء کہ اے ڈولداریں ندارگ دیست، گڑا۔۔۔۔۔
 آئی ء ہم باہند گت ء گشاد گشاد ء چہ وتی نینچ ء سرا پادا تک ء جنک ء نینچ ء سرا
 نشت۔ ء پدا کنزاں بوت ء آئی ء کش ء شت ء نشت ء آئے وتی امبازاں زرت۔
 جنک ء ہنچو مارات، گوش ءے زاناں ں قرناں پیسر ہم، ہے جاگہا،
 ہے بچک ء، ہے ڈول ء، آ امبازاں زرتگ۔ جنک تنی وہدی ہے مارگانی زر ء
 اوژناگ ء ات، کہ بچک ء آئی ء دوئیں گب چک ات انت ء آئی ء ملگورانی

دل گزیت ء ارس گوار انت

آجر ء باریں چنچو و ہد گو سنگ ، بلئے ہر و ہدے کہ آئی ء تزانگ ء کپاں
 ، گڑا ہنچو ماراں ، گوش ء زاناں ، منی دل گزیوگ ء انت ء ارس گوارگ ء
 انت۔ آبرگاہ ء گوں بس ء رہ گرگ ء ، منی موبائل ء توارگت۔ من موبائل چچ
 گت۔ نور حسین نامیں مردے ء ایس ایم ایس اتلگ ات۔

"من لوٹاں کہ من ء تو دوست بہ ہیں۔ تو چے گوش ء؟"

دڑا جیں مدتے ء رند یکے ء گوں من چشیں واگے درشان گنگ
 ات۔ ء منی دل ء دوستی چشیں چیزے نہ انت کہ مردم چرائی ء انکار بہ کنت۔
 ہمیشا من پہ وشی پپہ دات۔

"اگن تو لوٹ ءے کہ من ء تو دوست بہ ہیں، گڑا من ء تو چہ
 مرچیک ء دوستیں۔"

آئی ء پدا میج گت ء دوستی درشان کنان ء گوشت:

"من پہ تئی دوستی ء بازگلاں۔"

من پپہ دات: "من ہم پہ تئی دوستی ء بازگلاں۔"

"گڑا تو کدی کراچی ء کائے کہ من ترا بہ گنداں؟"

آئیء دگہ واہگے درشان گت۔

"یک روچے الما کہاں ء گوں تو دُچار کہاں۔۔۔" من پسہ دات۔

بلئے اے حال نہ دات کہ اے وہدی چہ کراچی ء دیم پہ تربت ء وا تر گنگ ء آں۔

"من تئی رہچار باں۔" آئیء گوشت۔

دومی سہب ء سرا کہ من تربت ء سر بوتان، گڑا دمانے ء پد، آئیء

بازیں ایس ایم ایسے اتک، کہ آہانی توک ء آئیء منی راہ ء، ء رسنگ ء، حال ء

احوال جست گنگ ات انت۔ ء من آئیء وتی حاصیں حال و احوال دات

انت۔

چہ سیمی روچ ء آئیء وتی گوہار شبیرہ ء رابطہ ہم گوں من کنائنت۔ ء

نوں چرائی ء ابید آئیء گوہار شبیرہ ء ہم من ء ایس ایم ایس گت۔ من گوں آہاں

گوشت کہ ایس ایم ایس ایوکا شپ ء گنگ بہ بیت شر تر انت۔ چیا کہ روچ ء

مردم دزگٹ بیت۔ ء آہاں تپاک گت۔ ہمیشا نوں من ء آہاں ہر شپ شامان ء

رند، یکے دومی ایس ایم ایس گت۔ چار ء پنج شپ ء نور حسین ء برے تا دوازدہ

نچ ء برے تا یک نچ ء من ء ایس ایم ایس گت ء پد ماں پدا گوں من وتی

زیاتیں دوستی ء ڈیک دیگ ء واہگ درشان گت انت۔ بلئے چار ء پنج شپ ء رند،

آئیء ایس ایم ایس کم تراں بوت انت ء شبیرہ ء ایس ایم ایس گیشتر بوواں بوت

انت۔ نور حسین ء ہنچوردی صورت ء گوں من وتی دوستی ء ڈیک دیگ ء واہگ

درشان گت انت، بلئے شبیرہ ء کم کم ء گیشتر چہ گیشتر ء دوستی درشان گت ء پدا

گوں من وتی مہر ہم درشان گت ء گوشت کہ "منی دوستدار! مہر بے نیاد ء سرجم

نہ بیت، ہمیشا زوتاں زوت بیا کہ من تئی و شیں نیادانی زروکاں۔"

وہدے آئیء تابازیں شپےء پدماں پداگوں من وتی مہرء ہمراہیء
نیادء واہگ ہم درشان کُت، گڑا کم کم ء گوش ء من ء ہم گوں آئیء مہر
بوت ء من ہم آئیء نیادانی واہگ دار بوتوں۔

" منی شریں دوستدار! دل ء بہ دار۔ من وت ہم پہ تنی نیاداں بے
تاہیراں ء کراچیء آہگ ء زیات دیر نہ کنوں۔ "

منی نام ذاکر زباد انت۔ من بلوچی زبان ء نوک باہندیں شاعرے
آں ء منی بازیں پر بندے ماہتاک بلوچی کونٹہ ء چاپ ء شنگ بوتگ ء چہ
نور حسین ء شبیرہ ء ایس ایم ایساں ہے زانگ بیت، کہ آہاں منی لہتیں پر بند
ونٹگ ء منی عکس ہم دیستگ۔ ہمیشا گوں من دوستی ء بوتگ ء پدا مہر ہم۔ بلئے
منی خیال ہمیش ات کہ آ بے چارگ بہ زان انت کہ من آہانی دوستی ء مہر ء لائق
نہ آں۔۔۔۔۔ آسر پد نہ انت کہ من یک ادنائیں جے وی ٹیچرے آں۔ منی
پگار دہ ہزار کلدار انت۔ ء پت ء بیرانی ء سوب ء لوگ ء سبھیں ڈبہ منی سرا
انت۔ چیزے مدت انت کہ منی چم حراب انت بلئے چہ منی پگار ء اینچوزر پشت
نہ کپیت کہ من وتی چمانی علاج ء بہ کنائیناں۔ ہے ڈول ء منی سور ہم نہ
بیت، چیا کہ من ء کس زامات نہ کنت۔ بندات ء منی جندء ناکوز تک گلپری منی
نام گپت بوتگ، بلئے ناکو ء منی ہے عیبانی سوب ء دگرے زامات کتگ۔ منی
مات ء وتی دگہ نژیکیں سیادے ء جنیں ٹھکے ء واستہ منی گوا جار دیم داتگ۔ ء
چرائی ء نیمگ ء ہے پسہ رسیتگ کہ اگن منی چمانی علاج بہ بیت، گڑا بلکیں ما
زامات ء بہ کنیں۔

پدا حاصل پہ سورء ہاترء من چہ وتی پگارء ہر ماہ چیزے نہ چیزے زر پر
گپت ء کراچی ء پہ چمانی علاج ء شتاں، بلئے چودا حشک ء واترگت، چیا کہ منی
پر گپتگیں زر کم تر ات انت ء علاج ء حرج گیشتر ات۔ نوں منی خیال ہمیش ات
کہ چیزے ماہ ء انگتا جہد کنان ء چمانی علاج ء حرج ء پورہ کنان، گڑا پدا کراچی ء
روان ء چمانی علاج ء کنائیناں۔

دگہ شش ماہ ء من باز جہدگت ء علاج ء حرج پورہ گت، ء پدا کراچی ء
شتاں۔ اے نیام ء نور حسین و منی زندیں دوستے جوڑ بوت۔ بلئے شبیرہ منی
ہنچیں دوستارے جوڑ بوت کہ بے منی ء پرانی ء زندگ بو نگ ہم باز گزان
ات۔ چرائی ء بازیں ایس ایم ایسے ء ہے حبر پد بوت کہ نوں آئی ء زندء
مرگ، ء مروچ ء باندات دُرست منی دست ء انت۔ ہرچی من لوٹاں، ہماڈول
بیت۔ ء وہدے آمن ء گندیت، گڑا تادیر ء وتی دل ء داریت۔ چیا کہ۔۔۔ من
ء سئی ء ساہاں، ارواہاں، زنداں، حداہاں، بہشتاں ء باریں دگہ چے چے آل۔

من چہ کراچی ء روگ ء پیسر ہے سوڑگ گنگ ات، کہ کراچی ء
رسگ ء پیسر وتی دوست ء دوستار ء گنداں ء رندا پہ علاج ء ہسپتال ء
رواں۔ کراچی ء من بلوچ پاڑہ ء وتی سیادی ء لوگ ء داشت۔ شامان ء رند وتی
دوست ء دوستار ٹیلیفون گت ء حال داتاں، کہ من کراچی ء سر بوتگاں ء پلاں
جاگہا داشتگ۔ چہ درستاں پیسر باند اسباہ شمارا دیناں گندگ لوٹاں ء پدا وتی دگہ
کارے ء رواں۔ دومی سباہ ء دہ نج ء کساس ء آتک انت۔ نور حسین ء تادیراں
گوں من گلاش بوت ء حال ء احوال گت۔ بلئے شبیرہ ء نئے من ء دل ء
داشت ء نئے گوں من حال ء احوال گت۔ بس گوں من دست ء ذروہ بوت ء

پہ بے تواری نور حسین ء کش ء نشت۔ من سک حیران ء پریشان بوتال ء گوں
ہے جاو ء چرائی ء جُست کُت:

"تو چونے؟"

بلئے آئی ء انگہ ہچ نہ گوشت ء پہ بے تواری روک روک ء من ء چار
ات ء ء بس۔ من پدا جُست کُت:

"ترا چون انت کہ جبر نہ کن ءے؟"

بلئے آ انگہ پیسری ڈول ء بے تواری ات ء روک روک ء من ء چارگ ء
ات۔ نور حسین ء منی دگوش وتی نیمگ ء تینت ء درائنت:

"مارا ٹیکسی ءے گون انت ء حاصل پہ تئی رندا اتلگیں۔ گپ ورپ
ہمودابیت، مئے لوگ ء۔۔۔۔"

"آیا شبیرہ ہم لوٹیت کہ من بیاباں گوں؟"

من پیسے نور حسین ء نیمگ ء پدا شبیرہ ء نیمگ ء چارات ء پہ پٹ ء
پولی جُست کُت۔

"ہو، آہم تئی رندا اتلگ گوں۔"

من چہ شبیرہ ء جند ء گوں بُرزیں گالوار ء جُست کُت:

"شبیرہ! تو چے گوش ءے؟ من بیاباں گوں؟"

آئی ء پسہ پہ جبر و نہ دات۔ البت پہ مسگی وتی سر المائسینت۔

آپ ء تام ء پد، من آہانی ہمراہی ء شتاں گوں۔ بلئے سبھیں راہ پہ ہے
حیرانی ء پریشانی ء گوازینت کہ باریں آپر چہ جبر نہ کنت۔ آیا آگنگ
انت؟ بلئے پدا آئی ء گنگی ء جبر من وت رد کُت۔ چیا کہ من ء گیر اتک کہ آئی ء

ٹیلیفون ۽ سِراؤ گوں من شر شر ۽ جبر گنگ ات۔ پدا من حیا ل کت کہ بگندے
 چه منی آہگ ۽ گنگ ۽ بازیں وٹھی ۽ جبر کت نہ کنت۔ پدا حیا ل کت کہ اگن
 اے جبر انت، گڑا کم چه کم وت ۽ دُورے و مہ داشتیں۔ بلئے پدا من حیا ل کت
 کہ نوک نوک ۽ گوں من دپ کپتنگ، بگندے لچ ۽ کنت، یا مردمانی دیم
 انت، پمیشا لچ ۽ کنت، ۽ رندا ایو کی ۽ بگندے گوں من شر بہ بیت۔

آہانی لوگ کلا کوٹ ۽ ات۔ آہانی مات ۽ گوہار ۽ بزات مئے رہچارات
 انت۔ دُرس ت پہ وٹھی گوں من دست ۽ ڈروہ بوت انت ۽ حال ۽ احوال اش
 کت۔ سبارگ ۽ رند من شبیرہ توار کت ۽ وتی دیم ۽ ننگ ۽ اشارہ کت، تاکہ من
 آئی ۽ نزدیک ۽ شری ۽ سرا بہ چاراں۔ ۽ معلوم بہ کناں کہ باریں آئی ۽ جبر نہ گنگ
 ۽ اصلیں سوب چے انت؟ آتک ۽ منی دیم ۽ رُو ۽ نشت ۽ من ۽ پہ بڑگی روک
 روک ۽ چارگ ۽ لگ ات۔

"تو چیا گوں من جبر نہ کن ۽؟" من پہ پٹ ۽ پولی چرائی ۽ جست
 کت۔

آئی ۽ بے دپ ۽ پچ گنگ ۽ یک لکے بچکند ات، بلئے ہچ پٹہ نہ دات۔
 "بلئے اے چیا گوں من جبر نہ کنت؟" من آئی ۽ مات ۽ گوہار ۽ بزاتانی
 نیمگ ۽ چارات ۽ پہ اہکی جست کت۔ مات ۽ پیس ۽ آئی ۽ نیمگ ۽ پدا منی
 نیمگ ۽ چارات ۽ پٹہ دات:

"اللہ بہ زانت۔۔۔۔۔ زاناں لچ ۽ کنت۔"

بلئے انا گہا کستریں بزات اکبر ۽ کندات ۽ گوشت:

"دنتان ۽ پُرتنگ انت۔ پمیشا لچ ۽ کنت۔"

"لمکے منی نژیک ء بہ کنز باریں۔"

من زور دات ء گوشت۔۔۔۔ ء آ منی نژیک ء کنزات۔

"باریں لمکے دپ ء پچ کن۔" من درائنت۔۔۔۔ ء وہدے

آئی ء دپ پچ گت ء من شری ء سرا چارات، تہ من ء گوش ء مشتے ماں دل ء
لگ ات۔ چیا کہ آئی ء باریں دننان ء پُرشنگ ات۔

"شمالی ء دننانی علاج چیا نہ کنائنتگ؟" من مات ء نیمگ ء چارات

ء جست گت۔

"ایشی ء پت ء و دیر انت کہ بیر ان بوتگ ء ماگیش چکانی لاپ ء نہ

بوتگیں۔۔۔۔" مات ء بزرگ بزرگی پتہ دات۔

"ایشی ء دننانی علاج و المی انت۔"

"بلئے مارا ہچ گنجائش نہ کنت۔"

من خیال گت کہ "منی شریں دوستدار پرے حال ء انت ء من ہچ

سہی نہ بوتگاں۔ ایشی ء اے حال ء من چوں سگ ات کناں؟ ء تاکدین ء سگ

ات کناں؟ باندیں کہ من وت چیزے نہ چیزے پریشی ء بہ کناں۔ من ء وتی

چمانی علاج ء واستہ پنجاہ ہزار کلدار گوں۔ چیزے باند انت من وتی

دوستدار ء دننانی سرا حرج بہ کناں، تا کہ آ گوں من جبر گت بہ

کنت۔ بگندے آ جبر گت کنت، بلئے آئی ء پہ جبر ء دپ ء پچ کنگ لچ

کنت۔ ہمیشا نوکیں مردم ء دیما جبر نہ کنت۔ منی چمانی آپریشن ء حرج و چل

ہزار انت۔ اگن چار ء پنج ہزار پہ منی دوستدار ء دننانی سرا حرج بہ

بیت، گڑاچے بیت؟"

من دیم گوں نور حسین ء گت ء گوشت:

"تو باند ایٹی ء بہ زور ء بیا۔ من ایٹی ء دنتانی ڈاکٹرے ء پیش داران

ء ایٹی ء دنتانی علاج ء وت کنائیناں۔"

نور حسین ء "شر انت" گوشت، ء لوگ ء اے دگہ مردم پہ وٹی ء

بچکندگ چارگ ء لگ ات انت۔ برے من ء ء برے شبیرہ ء۔۔۔۔ ء شبیرہ چاڑ

چاڑ ء پشت کنزاں بوت ء وتی پیسری جاگہاشت ء نشت۔

"کوڈ نٹل کلینک" ء ڈاکٹر کو ء آئی ء دنتان شری ء سرا چارات انت

ء پُر شتگیں دنتان حساب گت انت ء درّائینت:

"ایٹی ء بیست ء چار دنتان پُر شتگ ء ہلاس انت۔"

"چے گوش ءے بیست ء چار دنتان؟"

من ء باور نہ بوت۔

"ہو، پورہ بیست ء چار دنتان۔"

"گڑا چنچو خرچ کیت؟"

آئی ء دمانے حساب ء کتاب گت ء پدا گوشت:

"چل ء ہشت ہزار کلدار!"

"چے گوشت؟ چل ء ہشت ہزار؟"

من ء گوش ءے پدا پدا چار ء پنج مُشت ماں دل ء لگ ات۔۔۔۔۔

"جی ہو، چل ء ہشت ہزار!"

"واجہ! اے زر سک باز انت۔"

"حیر، شمارا ہشت ہزار یلہ انت۔ بلئے چل ہزار ۽ کتر بوت نہ کنت۔ چیا کہ مرچاں مٹیر نیل سک گزان انت"

من فکر ۽ کپتاں کہ نوں چوں بہ کناں؟ دوسوب پیغمبراں ہم نہ رسینگ۔ یاوتی چند ۽ چمانی علاج ۽ بہ کنائناں۔ یاگراوتی دوستدار ۽ دنتانانی علاج ۽۔۔۔۔۔ من یک دم وتی پیسلہ کت کہ منی چند ۽ چمانی علاج بیت شر ۽ نہ بیت شر، بلئے منی دوستدار ۽ دنتانانی علاج الما بونگ لوٹیت۔

"واجہ ڈاکٹر! علاج ۽ شروع کن۔"

من ڈاکٹر کو ۽ نیمگ ۽ دلگوش کت ۽ گوشت۔

ڈاکٹر کو ۽ آئی ۽ اے دگہ ہم کاراں آئی ۽ دنتانانی صفائی کت، کچ ۽ کساس گپت انت ۽ نوکیں جاپانی مٹیر نیل ۽ دنتان مان کت ۽ بیٹگی ۽ توک ۽ اے سچہمیں کار سرجم کت۔ اے نیام ۽ منی ۽ آئی ۽ نیام ۽ حبر، اشارہ ۽ دست پر گنگ ۽ وسیلہاں گیشتر نژیکی ۽ قول و قرار بوت۔ ۽ ہرشپ ایس ایم ایسانی وسیلہ ۽ نوک تریں مہری گپ و رپ ۽ باندا ت ۽ سوڑگ ہم بوت۔

"تو بیامے لوگ ۽ بہ دار۔ تاکہ من ۽ توشپ ۽ روج دوپہ دو ۽ دیم پہ دیم ۽ دل پہ دل بہ ہیں۔ من بے تو دمانے ہم تاہیر گپت نہ کناں۔" اے ایس ایم ایس آئی ۽ باز براں گوں دگہ دگہ رنگ ۽ دیم دات۔

۽ من ہم رندا ہے پسنہ دات کہ:

"ودار بہ کن۔ وهدے تی دنتانانی علاج سرجم بیت ۽ نوگیگ بے، گڑا من شے لوگ ۽ کایاں ۽ بلکیں یک ۽ دوشپ ۽ روج ۽ ہمودا بہ داراں ہم۔۔۔۔"

ءمرچی۔۔۔۔۔ دنتانانی مان گنگ ءپد، من ٹیکسی ءے گپت ء آئی ء
 جند ء بزات ء ہمراہی ء پہ گلے آہانی لوگ ء شتاں گوں۔ رنگارنگیں نیگ ء
 شیر کنی ہم ہمراہی ء بُرت گوں۔ ءسبارگ ء رند، لوگ ء سمجھیں مردمانی دپ
 وشن ء شیر کن گت انت۔ ء شتا کامی گت۔

بیگاہ ء پہ اشارہ ء ہلوت گوں آئی ء گوشت، کہ من نوں دیوان جاہ ء
 رواں۔ تو ایوکا ہمودا بیا۔ من اہوت ء تراچاراں۔ منی دیوان جاہ ء روگ ء رند
 و ہدے تا دیر ء آ نیاتک، گڑا من آئی ء کستریں گوہار تو ارگت ء گوشت کہ
 شبیرہ ء بہ گوش کہ دمانے بیا۔ گوں تو چیزے گپ ء رپ ہست۔

انا کہا۔۔۔۔۔ آتک۔ بلیئے ایوکاناں۔ بلکیں کستریں گوہار ء ہمراہی ء۔
 من گوں آئی ء کستریں گوہار ء گوشت کہ، تو برو، گلاسے آپ بیار۔ بلیئے شبیرہ ء
 مہ کن گت ء گوشت کہ، اٹاں، انوں مرو۔ و ہدے دگرے کیت، گڑا برو۔
 گوں ہے جبر ء آئی ء مات ہم پُترت۔

"ماتئی باز منٹ واریں، کہ تو شبیرہ ء دنتانانی جیرہ گشینت۔ ایٹی ء
 دشار ء آئی ء پت ء مات ء ڈک ہے بوتگ، کہ ایٹی ء دنتانانی علاج ء بہ کنائین
 ات، گڑا سورے بیت۔ نوں آہانی ڈک پورہ انت۔ ہمیشا سور بچ مہتل نہ
 بیت۔"

منی سر ء اندائی ء بُرز ء چکر وکیں پنکھا گوش ءے یک
 برے باز تیز تر چکرگ ء لگت ات، ءپد انا کہا چہ بُرز ء لگشت ء پہ تزدی منی
 سر ء تاسک ء لگت ات۔ ء منی دل ء پہ درد ء سوزمانی کدل سندیں
 چیولگے جت ء ارساں چورگام ء پیما گوارگ بناگت۔

آجرء بارى چنچو وهد گوستگ، بلئى هر وهدى كه آئى ء ترانگ ء كپاى،
 گڑا هنچو ماراى، گوش ء زاناى انگه۔۔۔۔۔ منى دل گزىوگ ء انت، ء ارس
 گوارگ ء انت۔۔۔۔۔!

تربت، 22 جون 2011

غنی پروازوتی ہمزاد ء امید گس ء

ہمزاد:- مرچی تو منی امید گس ء پیش ءے۔ باریں نوں چون کن

ءے؟

غنی پرواز :- وہدے من زند ء ڈولیں باز مستر ء تزند تریں
 امید گسے برداشت کنگ ء انگہ برداشت ءے کنگ ء آل، گڑا تئی باز کستر ء نرم
 تریں امید گس ء ہم برداشت کناں۔

ہمزاد:- تو ت ء را بلاہیں نبشتہ کار ء زانت کارے گوش ءے، بلئے
 مرچی شر۔ گرگ بوتگ ءے، ء تئی بلاہیں نبشتہ کاری ء زانت کاری ء راز شر پاشک
 بیت۔

غنی پرواز: من وت وت ء را ہچیر بلاہیں نبشتہ کار ء زانت کار نہ گوشتگ،
 اگن من ء لبزانک ء پڑ ء، مزن، یاکسان گوشتگ، گڑا وانوک ء شر گداراں
 گوشتگ۔ گرگ بوتگاں، یانہ بوتگاں، اے جبر رند ء معلوم بیت۔ وہدے من
 بلاہیں نبشتہ کاری ء زانکار ی ء ہچ دعوا نہ کنگ، گڑا چونیں راز پاشک
 بیت۔ اے بابت ء من ء رازی جند نیست۔ بلکیں ہر چیز ظاہر ء پیدا اور انت۔

ہمزاد:- تئی سرا بازیں ڈوہے ہست!

غنی پرواز:- مثلاً؟

ہمزاد:- تئی سرا مستریں ڈوبہ ہمیش انت کہ تودیمروی پسندے ے!

غنی پرواز:- دیمروی پسندے اپوزٹ پشگرد انت۔ ڈوبہ جنوکانی

جندزاناں وت پشگرد انت؟

ہمزاد:- چونہ زاناں، بلئے اے ردء تئی سرا دگہ ڈوہے ہمیش انت

کہ تو تئی ساچشتانی توک ء دیمروی پسندی ء پرچار ء کن ے!

غنی پرواز:- ڈوبہ جن ء کائی ردء مثال چے دینت؟

ہمزاد:- مثال ہیچ نہ دینت۔ آہانی حیاں ء مثال دیگ ء ہیچ ضرورت نہ

انت۔

غنی پرواز:- گڑا اے بابت ء پپہ چے دیگ بیت!

ہمزاد:- اے ردء ڈوبہ جنوکانی دگہ ڈوہے ایش ہم ہست انت کہ تئی

گیشتر ساچشت دیمروی پسند انت۔

غنی پرواز:- منی نرء بلوچی زبان ء لبزانک ء گیشتر نبشتہ کارانی گیشتر

ساچشت فکری ء بنگلی صورت ء دیمروی پسند انت۔ آنبشتہ کارانی ہم کہ

دیمروی پسندی ء حق ء انت ء آنبشتہ کارانی ہم کہ دیمروی پسندی ء حلاپ

انت۔ چیا کہ بلوچ یک پادمال ء لگتمالیں راجے۔ ء پادمال ء لگتمالیں راجانی

لبزانک فکری ء بنگلی صورت ء گیشتر دیمروی پسند بنت۔ ثری یکے لوٹیت شرء

نہ لوٹیت شرء۔ پے ارادہ نبشتہ کنت شرء ء پے بے ارداہی نبشتہ کنت شرء،

آئی ء ساچست فکری ء بنگلی صورت ء گیشتر دیمروی پسند بنت۔ پر چہ کہ

تا وہ دے کہ آوتی راجی ء نپری جاوے جیڑہانی تہا انت، چرہاں سرگوست ہم نہ کنت۔ پدا ہم منی جند ء چہ چل ء گیشتر تکنیکاں نبشہ کنگ، کہ آہانی تو کا جدید ء مابعد جدید ہم ہوار انت گوں۔ ء وہدے دیروی پسندیں فکر ء بن گپ ماں مابعد جدید تکنیک ء کار مرد بنت گڑا مابعد جدید ہم گوشگ بنت۔

ہم زاد:- بلے تو من ءے نا کہ تئی ساچست فکری ء بنگچی صورت ء گیشتر دیروی پسند انت؟

غنی پرواز:- بلے زاناں ڈوبہ جنوک چمن پشگر دیں ساچست ء واہگ دار انت؟

ہمزاد:- زاناں تئی دل ء دیروی پسند ء پشگر دیں لبز انکانی بنگی تپاوت جی انت؟

غنی پرواز:- دیروی پسندیں لبز انک ہما لبز انک ء گوش انت، کہ آدیروی، آزادی، برابری، انصاف، امن ء ایمنی ء مہر ء دوستی ء ڈولیں شریں انسانی قدرانی پلہ مرزی ء بہ کنت۔ وہدے کہ پشگر دیں لبز انک ہما لبز انک ء گوش انت، کہ آپشگر دی، گلامی، پل ء لٹ، نابرابری، نا انصافی، ظلم ء زور اکی، جنگ ء چوپ ء نفرت درشانی ء ڈولیں غیر انسانی وڑ ء پیمان پلہ مرزی ء بہ کنت۔ چریشی ء ابید حقیقی دیروی پسندیں لبز انک آزاتیں اسی لبز انکے بیت۔ وہدے کہ پشگر دیں لبز انک گرو بندیں سرکاری ء درباری لبز انکے بیت۔

ہمزاد:- تئی سرا دگہ ڈوبہ ہمیش انت کہ تو یک حاصیں لیکھے ء مردم ء آلیکہ اشتمالیت انت، ء ماں لبز انک ء ہر جا گہے وتی اے لیکہ ء ظاہر کنے، بلکیں ایشی ء تبلیغ ء ہم کنے، ء تو بے لیکھی ء ہیچ صورت ء نہ من ءے!

غنی پرواز:- اگن جاوراں من ء اشتمالیت پسندے جوڑ کنگ، گڑا منی
چے گناہ؟ ہے ڈول ء اگن پہ بے ارادہی لبزانک ء توکا جاگہ جاگے اے لیکہ
ظاہر بوتگ، ہم من ء ہیچ گناہ نیست، بلتے منی یات ء من پہ ارادہ وتی اے لیکہ
ابید چہ یک ء دو جاگہا، دگہ ہیچ جاگہ کار مرد ء ظاہر نہ کنگ۔ چو کہ یک آزمانکے
کہ سر حال ءے "بلتے کسہ انگت ہلاس نہ انت " انت، ء انیس ناگی ء اردوزبان ء
وجودی گدار " دیوار کے پیچھے " ء اثر، یارد عمل ء صورت ء نبشتہ کنگ بوتگ۔ ء
دگہ آزمانکے کہ سر حال ءے " سر پد بے " انت، ء وت نقلی اشتمالیت پسندانی
توتنی ء مسکرائی شر گداری انت۔ ء لبزانک ء توک ء۔۔۔ تبلیغ ء پروپیگنڈہ ء وت
سک حلاپاں۔ آٹری لیکھی تبلیغ ء پروپیگنڈہ بہ بیت، یا غیر لیکھی۔ ء " بے لیکھی " ء
منگ ء نہ منگ ء جیرہ چُش انت، کہ منی نر ء " بے لیکھی " ء ہیچ وجود نیست۔ چیا
کہ " بے لیکھی " وت یک لیکھے۔ اے جبر ء ایوکا من نہ گوشاں، بلکیں بازیں
شر گدار ء زانکارانی گوشگ ہم ہمیش انت۔ ء حاصیں صورت ء مابعد جدید جُز ء
تکنیک ء مستریں نام تراک دریداء نام اے رد ء گرگ کرزیت۔ اے جبر
ء شک نیست کہ کلاسیکی ء روایتی اشتمالیت پسنداں وتی حاصیں لیکہ چہ
ضرورت ء گیشتر۔۔۔۔۔ پہ ارادہ کار مرد ء ظاہر کنگ۔ بلتے من چرہاں نہ آل، ء
اے جبر ء شر نہ لیکاں۔ بلکیں وت ہم آہانی شر گداری ء کناں۔

ہمزاد:- گڑا تئی حیاں ء لیکہ ء کار مرد کنگ ء نہ کنگ ء وڑ ء پیم چتور

انت؟

غنی پرواز:- من لبزانک ء توکانے کلاسیکی ء روایتی اشتمالیت پسندانی
ڈول ء، یا کلاسیکی ء روایتی دیروی پسندانی ڈول ء یک حاصیں لیکھے ء پابندی ء حق ء

آں، ءنئے کلاسیکی ءروایتی جدیدیت پسندانى ڈول ء بے لکھی ء حق ء، بلکلیں
مابعد جدیدیت پسندانى ڈول ء، لکھی رنگارنگى، یاباز لکھی ء منوگراں۔

ہمزاد:۔ تى سرا دگہ ڈوہے ہمیش انت کہ تو لبزانک ء پہ
تعمیر ء تبدیلی ء ہم ساچ ءے، وهدے کہ لبزانک ایوکا پہ تفریح ء
کتھار سز ء ساچک بیت۔

غنى پرواز:۔ منى سراجتگیں اے ڈوبہ راست انت۔ من پہ دل
ساچست ء ایوکا پہ تفریح ء کتھار سز ء محدود نہ کنناں۔ چیا کہ منى نر ء زند ء ہر پڑ ء
لبزانک ء دو دو پہنات بنت۔ چو کہ لبزانک چہ تفریح ء کتھار سز ء ابید، پہ تعمیر ء
تبدیلی ء ہم ساچک بیت۔ تعمیر ء باز مردم گوں اصلاح ء یک لیکیت۔
بلئے تعمیر ء اصلاح دو دگہ دگہ چیز انت ء ایشاں باز فرق انت۔ تعمیر یک
چیز ء ء نوک جوڑ کنگ ء گوش انت، وهدے کہ اصلاح یک چیز ء ء ردیانی در
کنگ ء گوش انت۔ ہمے ڈول ء وهدے لبزانک ء توکا مردم تبدیلی ء گپ ء
جنت، گڑاباز مردم ہمے حیاں کنت، کہ بلکلیں ایوکا ڈائریکٹ تبدیلی ء گپ بونگ
ء انت۔ لبزانک ردی صورت ء ڈائریکٹ تبدیلی نیاریت، بلکلیں ان ڈائریکٹ
تبدیلی کاریت۔ چو کہ پیسر ء فکر و حیاں ء رژن ء زانت پیدا کنت، ء پیدا فکر و
حیاں ء رژن ء زانت ء وسیلہ ء زند ء دگہ دگہ پڑاں کم کم ء تبدیلی پیدا کنت
کہ آہانی توکا مالی، چاگردى، سیاسى، ربیدگى، وانگ ء زانگى، تزانتى، ء
دگے ہمے وڑیں پڑھوار انت۔

ہمزاد:- (پہ حیرانی) بلئے مئے و بلاہ بلاہیں لبزانت ء شرگدارہے
گوش آنت کہ چہ لبزانک ء ہچ پیس میں تعمیر ء تبدیلی نہ بیت۔ چیا کہ لبزانک ایوکا
پہ تفریح ء کتھار سز ء واستہ انت۔

غنی پرواز:- (پہ وت بیہسی) من ء باز اپسوز انت کہ مئے اے بلاہ
بلاہیں لبزانت ء شرگدارانی فکر، تجربہ ء مطالعہ سک محدود، باز سطحی ء چہ
ضرورت ء گیشتریک پہناتی ء یک نیگی انت۔

ہمزاد:- تئی سرا دگہ ڈوبہ ہمیش انت کہ تو وتی دیروی
پسندی ء سوب ء جنین آدمانی آزاتی ء حقانی بارہ ء وتی ساچستانی توک ء گیشتر وتی
گدارانی توکا باز نبشتہ گنگ!

غنی پرواز:- بازیں راجے ء ڈول ء، مئے راج ء ہم آبادی ء گیشتری نیم
جنین آدم انت۔ آہانی آزاتی ء حقانی بارہ ء انگہ گیشتر نبشتہ گنگ لوٹیت۔ ڈوبہ
جنوک باند انت کہ اے نوکتریں دور ء ایچو تعصب ء امتیازی سلوک ء آماج مہ
بنت۔ بلکیں وت ہم جنین آدمانی آزاتی ء حقانی بارہ ء نبشتہ بہ کن انت۔ ء پرے
جر ء مہ ٹرس انت کہ جنین آدمانی آزاتی ء حقانی بارہ ء نبشتہ گنگ
ء سوب ء بگندے آہم دیروی پسند گوشگ بہ بنت ء پدا باریں گوں آہاں
چے بہ بیت۔ چیا کہ جنین آدمانی آزاتی ء حقانی بارہ ء ایوکا دیروی پسند نبشتہ
نہ کن انت، بلکیں جمہوریت پسند، آرات حیاں ء دگہ ہے ڈولیں فکرانی مردم
ہم نبشتہ کن انت۔ جنین آدمانی آزاتی ء برابریں حقانی جُزء جند چہ دیروی
پسندیں جُزء باز پیسر، جمہوریت پسنداں 1857 ء چہ امریکہ ء ڈولیں سرمایہ
دائلمکے ء شروع گنگ۔ پدا برطانیہ، جر منی ء پولینڈ ء ہوری ء سچھیں

یورپ، شنگ ۽ تالان بوتگ۔ ۽ چرائی ۽ باز رند، 1917ء روسی اشتراکی
آشوب ۽ دور، دیمروی پسنداں ہم اے رد ۽ جہہ جنگ، ۽ گمک و مدت گنگ، یا
ہلائنگ شروع گنگ، یا اے بنگ ۽ نبشتہ گنگ، یا لبزانک ۽ ساچک بنا گنگ۔

ہمزاد:- تی سرادگہ ڈوبہ ہمیش انت کہ تی گدار ۽ آزمائکانی

گیشتر کارست حقیقی نہ انت، بلکیں چه حقیقت ۽ دیماتر انت!

غنی پرواز:- اے ڈوبہ ہم راست انت۔ چیا کہ منی نژ ۽ اگن
گدار ۽ آزمائکانی کارست حقیقی کارستانی ہو بہو عکس، یا نقل بہ بنت،
گڑا گدار ۽ آزمائکانی ہم رپورٹ ۽ رپو تاثر جوڑ بنت ۽ اگن وتی رنگ ۽ سک شتر ہم
بہ بنت، گڑا زیات چه زیات ۽ راجد پتر جوڑ بنت۔ وہدے کہ لبزانکی کارست
باند انت کہ چه حقیقی کارستاں لہتیں گام دیماتر بہ بنت۔ چیا کہ حقیقی لبزانک چه
رپورٹ، رپو تاثر ۽ راجد پتر ۽ دیماتر تیں چیزے۔

ہمزاد:- تی سرادگہ ڈوبہ ہمیش انت کہ تو وتی گدار ۽ آزمائکانی

تو کار تقائی عمل ۽ نہ من ۽ آئی ۽ بیچ پرواہ ۽ نہ کن ۽، ۽ سک ایڈوانس نبشتہ
کن ۽!

غنی پرواز:- من ہنچو ماراں کہ ارتقائی عمل ۽ بابت ۽ ڈوبہ جنوک ۽
منی خیال دگر دگر انت۔ بگندے آ ارتقائی عمل ایو کا چا گرد ۽ وت سراوتیں
رُدم گرج ۽ گوش انت، وہدے کہ منی خیال ۽ ارتقائی عمل ۽ واسطہ
چا گرد ۽ وت سراوتیں رُدم گرج ۽ ابید، دگہ دگہ پُرامنیں چست ۽ ایرانی
وسیلہ ۽ آئی ۽ رُدم دیگ ہم الہی انت۔ ارتقائی عمل ۽ نہ منگ، یا پروانہ گنگ ۽
جبریک واجہ کارے ۽ منی اولی گدار "مہر ۽ ہوشام" ۽، لہتیں ندار گانی واسطہ

کار مرد گنگ۔ بلئے منی نرء منی اے گدار ء اے ندرگ ء ارتقائی عمل ء بہر
 انت، بلکیں پورہیں گدار ارتقائی عمل ء منگ ء آئی ء پابندی گنگ ء ما زمان
 انت۔ اصل ء ارتقائی عمل بدلی سدلی ء دیروی ء اولی مرحلہ انت، کہ
 چرائی ء پد، انقلابی عمل ء دومی مرحلہ بنا بیت کہ فیصلہ کن مرحلہ انت۔ اے
 اصطلاحاتانی سر پد بونگ ء واستہ فلسفہ ء سیاسیات ء وانگ الہی انت۔ بلئے ہر کس
 پہ دیم ایشاں نہ وانیت۔ یا کم چہ کم الکا پ ء نہ وانیت۔

ہمزاد:- تئی سرادگہ ڈوبہ ہمیش انت کہ تئی گدار ء آزما نکانی توکا

تخیل کم انت!

غنی پرواز:- من وتی ساچستانی دفاع ء نہ کنناں۔ ہمیشا اے جبر ء تچکیں
 پسہ دیگ ء بدل ء ہمے جُست گنگ لوٹاں کہ آیا ڈوبہ جنوکاں منی گدار ء آزما نک
 ونگ انت؟ یا ایوکاش گنگ ء سرا گزارہ گنگ ء انت؟ اے جُست ء من
 پے مقصد ء ہم کنناں کہ یک رندے یک ڈوبہ جنوکے ء وہدے منی دیما ہم
 ہنچیں ڈوبہ جت، گڑا من چرائی ء جُست کُت کہ تو منی کجام کجام کتاب ونگ
 انت؟ گڑا آئی ء پسہ دات کہ بس یک کتابے ونگ۔ وہدے من جُست کُت کہ
 کجام کتاب؟ گڑا پسہ ء دات کہ من ء نام یات نہ انت۔ ء من حیران بوتتاں کہ
 باز ڈوبہ جنوک یک راستیں کتابے ء وانگ ء رند، بلکیں برے برے یک راستیں
 آزما نکے ء وانگ ء رند ہم، نبشتہ کار ء سچہیں تخلیقاتانی سرا یک رنگیں جبر کن
 انت۔ بلکیں باز مردم بے چیزے ء وانگ ء ہم حیاں درشانی کن انت۔ اے رد ء
 من ء یات انت کہ یک واجہ کارے ء کریم دشتی ء کتاب "شرگداری" ء بابت ء
 پہ جوش ء جبرہ گوشت کہ کریم دشتی ء کتاب "شرگداری" سکیں شریں

کتابے۔ "بلئے وہدے چرائیء جُست گنگ بوت، کہ اگن تو ونگ " گڑا تئی
 حیال ء آئیء شڑی چی آنت؟ " گڑا پھے دات کہ " من تنیکہ وانگا وانگہ نہ
 ونگ، بلئے زاناں کہ سکلیں شڑیں کتابے۔ "

ہمزاد:- ایشیء مطلب ہمیش انت کہ ڈوبہ جنوک اے ردء چہ جبر

ء پیسرتئی بازیں کتابے بہ وان آنت؟

غنی پرواز:- ہو، بے وانگ ء شرگداری چوں بوت کنت؟

ہمزاد:- تئی سرا دگہ ڈوبہ ہمیش انت کہ تو " ادب

برائے ادب " ء لیکہ ء نہ من ء، ء " ادب برائے زندگی " ء حق ءے!

غنی پرواز:- اے ہم راستیں ڈوبہ۔ چیا کہ منی نزء ہر پیہیں لبزانکے

بہ بیت، آپہ لبزانک ء جند ء نہ بیت، بلکیں پہ بنی آدم ء زند ء بیت۔ آلبزانک ہم

کہ " ادب برائے زندگی " ء مطابق ء بہ بیت، ء آلبزانک ہم کہ " ادب

برائے ادب " ء واسطہ ساچگ بہ بیت۔ ہر قسم ء لبزانک پہ زند ء بیت۔ فرق بس

ہمیش انت کہ " ادب برائے زندگی " لس مہلوکات ء زند ء گیشتر فائدہ دنت،

وہدے کہ " ادب برائے ادب " مزنیں واجہ کارانی زند ء گیشتر فائدہ دنت۔

من " ادب برائے زندگی " ء ہمیشا شتر تر زاناں کہ آ زند ء

" افادی ء جمالیاتی " دویں پہناتاں ارزشت دنت ء لس مہلوکات ء زند ء گیشتر

فائدہ پُجائینیت، ء " ادب برائے ادب " ء ہمیشا نزور تر زاناں کہ آ زند ء افادی

پہنات ء ڈالچار کنت ء ایوکا جمالیاتی پہنات ء ارزشت دنت ء مزنیں واجہ کارانی

زند ء گیشتر فائدہ پُجائینیت۔

ہمزاد:- تئی سرا دگہ ڈوہے ہمیش انت کہ تو لبزانک ۽ جمالیاتی

بستار ۽ ارزشت نہ دیئے ۽ افادیت ۽ جبر ۽ ہم کن ئے گوں!

غنی پرواز:- منی نرۂ اے رد ۽ لبزانک ۽ دو پہنات انت، کہ آہانی

تو کا افادیت ۽ جمالیات ہر دک ہو ار انت۔ ۽ ہر دکاں ارزشت ہست۔ پمیشامن

دوینانی ارزشت دیگ ۽ ہم گزنج کنگ ۽ حق ۽ آل ۽ اے جبر ۽ منوگر نہاں کہ

لبزانک ایو کا جمالیات ۽ محدود کنگ بہ بیت، یا ایو کا افادیت ۽ محدود کنگ بہ

بیت۔ چیا کہ ایو کا جمالیات ۽ محدود کنگ ۽ لبزانک بے مقصد بیت، و ہدے کہ

ایو کا افادیت ۽ محدود کنگ ۽ لبزانک بڈول بیت۔

ہمزاد:- تئی سرا دگہ ڈوہے ہمیش انت کہ تو لبزانک ۽ تو کا

مقصد شو ہاز کن ئے!

غنی پرواز:- ہو، منی نرۂ لبزانک ۽ تو کا مقصد الما بیت۔ نبشتہ

کار آئی ۽ تو کا تری پہ زانت مقصد پیدا ک مہ کنت، پدا ہم آئی ۽ تو کا مقصد مان

بیت۔ بلکیں ہمانبشتہ کارانی لبزانکاں ہم مقصد مان بیت کہ مقصد ۽ پہ بن حلاپ

انت۔ لبزانک تری شر بہ بیت، یا حراب، آئی ۽ تو کا مقصد الما بیت۔ آدگہ جبر

ے کہ شریں لبزانک ۽ شریں مقصد مان بیت، ۽ ضروریں لبزانک ۽ ضروریں

مقصد مان بیت۔ بلئے لبزانک ۽ مقصد الما مان بیت۔ مثال ۽ جبر ۽ پہکیں تفریحی

لبزانک ۽ بنگی مقصد حکمران طبقہ ۽ خدمت انت۔ و ہدے کہ تعمیر لبزانک ۽

بنگی مقصد مہلوکات ۽ خدمت انت۔ البت مقصد ۽ چکر ۽ ازمی لوٹانی ڈالچار کنگ

شریں جبر ۽ نہ انت۔ ۽ من وت ہم اے چیزے حلاپاں۔

ہمزاد:- تئی سرادگہ ڈوہے ہمیش انت کہ تو لبزانک ۽ توکامعنا شوہاز

کن ۽!

غنی پرواز :- ہو، اے ہم یک راستیں ڈوہے۔ منی نر۽ شتریں لبزانک ۽ توکامعنا الما بیت ۽ آئی ۽ توکا ہر چند گیشتر معنابہ بیت، آہمچک شتریں لبزانکے بیت۔ مرچگیں دور ۽ شتریں لبزانک مابعد جدید لبزانک انت۔ وہدے کہ مابعد جدید لبزانک ۽ یک بُنگی حاصیتے "باز معنائی" انت۔ "بے معنائی" ۽ لیکہ باز کوہن تہیتگ، کہ کلاسیکی ۽ روایتی جدیدیت ۽ نشانی زانگ بیت۔

ہمزاد:- تئی سرادگہ ڈوہے ہمیش انت کہ تو برے برے لبزراں

ردکار مرد کن ۽!

غنی پرواز:- مثلاً؟

ہمزاد:- مثلاً ایش کہ تو وتی آزمانک "کپودر کجاشت؟" ۽ کپودر ۽ لبز ۽ رایک رندے "کپوت در" نہشتہ گنگ ات، ۽ یک بلاہیں شرگداری ۽ تئی اے ردی کپتگ ات!

غنی پرواز:- (پہ کندگ) "کپودر" ۽ "کپوتدر" گنگ منی ردی نہ بوتگ، بلکیں کمپوزر، یا پروف ریڈر ۽ کمال بوتگ، بلئے منی دل ۽ مستریں کمال بلاہیں شرگدار ۽ جند ۽ بوتگ، کہ کمپوزنگ، یا پروف ۽ کسانکیں ردی ۽ ہم مار ات نہ گنگ۔

ہمزاد:- تئی سرادگہ ڈوہے ہمیش انت کہ تو وتی من ۽ شست تکنیکانی

سراکتا بے و نہشتہ گنگ، بلئے وت برے برے تکنیک ۽ گوں اسٹائل ۽ یک کن ۽!

غنی پرواز:- مثلاً؟

ہمزاد:- مثال ہمیشہ انت کہ تو ماں سے ماہی "چمگ" ناصر آبادء 2000ء یک تاکہ ء چاپ ء شنگ بوتگیں انٹرویوئے ء اے ردی گنگ۔ ء بلوچی ء دو سکیں بلاہیں شرگدار ء پٹ و پولکاراں تئی اے ردی گپتنگ۔

غنی پرواز:- (پہ بچکندگ) منی حیا ء، یا و منی "چمگ" ء انٹرویو ء وانگ ء و ہد ء تئی نام گپتیں سکیں بلاہیں شرگدار ء پٹ ء پولکاروت و اپینگ بوتگ، یا گڑا آہانی کتاب ء نبشتانکانی کمپوزنگ ء پروف ریڈنگ ء و ہد ء آہانی کمپوزر ء پروف ریڈر و اپینگ بوتگ انت۔ ہمیشہ گوں آہانی جند ء ردی بوتگ۔ اگن ناں حقیقت ہمیشہ انت، کہ نئے چہ منی جند ء چشیں ردی ء بوتگ، ء نئے "چمگ" ء تو کا چشیں ردی ء بوتگ۔ تئی نام گپتیں سکیں بلاہیں شرگدار ء پٹ ء پولکار باند انت پہ ہوش ء گوش یک رندے پداچہ سے ماہی چمگ ء اگست تاد سمبر 2000ء تاکہ ء منی انٹرویو ء بہ وان انت۔

ہمزاد:- تئی سرادگہ ڈونہے ہمیشہ انت کہ توتی شرگداراں ہچ حساب نہ کنئے، ء آہانی شرگداریانی ہچ ڈولیں نبشتہتیں پسہ نہ دیئے، ء آہاں سگنگ ء پریشان کن ء!

غنی پرواز:- من وتی شرگدارانی باز عرت ء کناں۔ ہمیشہ آہانی شرگداریانی پسہ ء نہ دیاں ء اگن آوتی جبرانی سوب ء الٹاوت نگیک ء پریشان بنت، گڑا اے آہانی وتی نزوری انت۔ اے رد ء من چے گت کناں۔

ہمزاد:- تئی سرادگہ ڈونہے ہمیشہ انت کہ تو باز براں ماں ماہتاکانی توک ء شرگداروت منت گنگ انت کہ منی ساچنٹانی گیشتر چہ

گیشترء شرگداری بہ کن ات۔ رِدی صورت ء نبشتہ کار چہ وتی ساچشتانی
 شرگداریء سک ترس انت ء چہ وتی ساچشتانی شرگداریء سک نہ وش
 بنت۔ زاناں تونہ تُرس ء؟ ءءوش ءے کہ تئی ساچشتانی شرگداری بہ بیت؟

غنی پرواز :- اے ڈوبہ ہم راست انت۔ من وتی ساچشتانی
 شرگداریء ہچ نہ تُرساں، بلکیں بازوش باں۔ چیا کہ من ء معلوم انت کہ پہ
 شرگداریء نبشتہ کاراں، یا آہانی ساچشتاں ہچ تاوان نہ رسیت، بلکیں باز فاندہ ہم
 رسیت۔ وہدے ولیم شیکسپیر، تھامس ہارڈی، ٹی ایس ایلپیٹ، ارنسٹ
 ہیمنگوے، حافظ شیرازی، میرزا غالب، فیض احمد فیض، احمد ندیم قاسمی، کرشن
 چندر، انتظار حسین، گل خان نصیر، سید ظہور شاہ ہاشمی ء عطا شاد ء ڈولیس مزنیں
 نبشتہ کارانی شرگداری بوتگ، گڑا منی سرا شرگداری پرچہ مہ بیت؟

ہمزاد:- من وتی آمیدگس ء اے اولی پیشی ء تئی حلاپ ء مقدمہ
 ہلاکیت، ء تئی سرا بازیں ڈوبہ جت، یلئے تو گرگ نہ بوت ءے۔ پدا ہم تو چہ
 منی نیمگ ء بری نہ ءے۔ منی ارادہ ہمیش انت کہ پانامہ کیس ء ڈول ء، تئی
 کیس ء تفتیش ء واستہ ہم، زوت یک جے آئی ٹی ءے جوڑ بہ کناں۔ ترا کم چہ کم
 یک ء دو براں ہمائی ء دیما پیش بہ کنائیناں، ء چرائی ء پدا، یک رندے پدا وتی
 آمیدگس ء پیش بہ کناں۔ تا کہ اے جبر پکا بہ بیت کہ تو ہرچی منی
 آمیدگس ء اولی پیشی ء گوشتگ، آراست بوتگ انت، یانا؟ اگن تو منی
 آمیدگس ء دومی پیشی ء ہم گرگ نہ بوت ءے، گڑا بلکیں بری گنگ بہ
 بے۔۔۔۔۔!

غنی پرواز:- (پہ بچکندگ) شترانت۔ من پہ تئی جے آئی ٹی ء آمید گس ء ہر
 ڈولیں پیشی ء واستہ ہر و ہد ء تیاراں۔ ء چہ کیس ء بری کنگ باں، یا نہ باں، بلئے چہ
 ملک ء ہچبر نہ تچاں !!!

تربت، 30 جون 2017

نہشتہ کارء چھاپ بو تگلیں کتاب

بلوچی

- شاعری:
- (1) موسم انت ودارانی (1998)
- (2) کسی نہ اس ماتیں و تن (2001)

- آزمائک:
- (1) سانگل (1992)
- (2) بے منزلیں مساپر (1995)
- (3) مہر پہ بہا گپت نہ بیت (1997)
- (4) مر تگلیں مردء پچیں چم (2001)
- (5) بندیں چم کہ تچ بنت (2008)
- (6) سر شپء مرگ (2010)
- (7) دل مہر مساپر منزل (2012)
- (8) دیستگلیں وابء نہ دیستگلیں معنا (2021)

- گدار:
- (1) مہرء ہو شام (اولی ایڈیشن) (2000)
- (2) مہرء ہو شام (دومی ایڈیشن) (2015)
- (3) شپ جتیں راہی (2007)
- (4) مہرء ہمراہی (2011)
- (5) آس ہلوت کنان انت (2016)

- (2017) (6) ماہءِ سرءِ روج چیر
- (1997) (1) لبزانکی شرگداری: شرگداری:
- (2009) (2) فلشن آئیءِ تکنیک
- (2013) (3) نوکیں راہ
- (2016) (1) واپانی دوار: سپر نامہ:
- (1986) (1) کاروان اولی: ردوبند:
- (1987) (2) کاروان دومی
- (1988) (3) کاروان سیمی
- (1989) (4) کاروان چارمی
- (1990) (5) کاروان پنچمی
- (1995) (6) آدینک اولی
- اُردو
- (1986) (1) ماؤ ازم کیا ہے؟: پٹءِ پول:
- (1987) (2) انسان اور اخلاقیات
- (2017) (3) افکار عالم
- (2018) (4) ہر دور کا فلسفہ

(2002)	(1) تھوڑا سا پانی	آزمانک
(2009)	(2) دل کے سہارے	
(2014)	(3) جنگل	

(1) مہر و ہمراہی (رجانکار: سعید ساحل) (2013) گدار:

ENGLISH

گدار:

(1) A Craving for Love رجانکار: امجد بچیر

(2) Love and Companionship رجانکار: پروفیسر صدیق بلوچ

(3) The Fire is whispering رجانکار: پروفیسر صدیق بلوچ

نہشتہ کارء گتگیں داد

چہ پاکستان اکیڈمی آف لیٹرز اسلام آبادء نیمگء

قومی داد " مست توکلی داد " 1992ء بلوچی زبانء اولی
 آزمائگی کتاب " سانکل " ء سرا، 1997ء بلوچی زبانء اولی
 شرگداری کتاب " لبزائگی شرگداری " ء سرءء 1998ء
 بلوچی زبانء اولی شعری کتاب " موسم انت ودارانی "
 ء سرا

چہ محکمہ اطلاعات کونٹہ بلوچستانء نیمگء " صوبائی داد " 2001ء
 بلوچی زبانء چارمی آزمائگی کتاب " مرتگیں مردء پچیں
 چم " ء سرءء،

چہ محکمہ کلچر اینڈ ٹورازم کونٹہ بلوچستانء نیمگء " صوبائی داد "
 2007ء بلوچی زبانء دومی گدار " شپ جتیں راہی " ء
 سرءء، 2008ء بلوچی زبانء پنجمی آزمائگی کتاب " بندی چم
 کہ پچ بنت " ء سرءء، 2009ء بلوچی زبانء دومی شرگداری
 کتاب " فلشن ء آئیء تکنیک " ء سرءء 2010ء بلوچی
 زبانء ششمی آزمائگی کتاب " سرشپء مرگ " ء سرءء،

۲۰۱۱ء بلوچی زبان ۽ سیمی گدار

"مہر ۽ ہمراہی" ۽ سرء، پدا

چہ صدر پاکستان ۽ نیمگ ۽ "صدارتی داد برائے حسن کارکردگی"

۲۰۱۰ء کُلی علمی ۽ لہزائکی کارکرد تانی سرء،

چہ شعبہ بلوچی، جامعہ بلوچستان، کوئٹہ ۽ نیمگ ۽ "لائف اچیومنٹ

ایوارڈ، یاکمٹمنٹ اوارڈ" ۲۰۱۶ء کُلی علمی ۽ لہزائکی

کارکرد تانی سرء، ۽

چہ پاکستان اکیڈمی آف لیٹرز اسلام آباد ۽ نیمگ ۽ قومی داد،

سید ظہور شاہ ہاشمی داد ۲۰۱۷ء، پنچمی گدار،

"ماہ ۽ سرء روج ۽ چیر" ۽ سرء، دیگ بوتگ۔